

De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen in 2024

**Satellietrekening toerisme voor het Vlaamse Gewest
en schatting voor het Brussels Hoofdstedelijke Gewest**

METHODOLOGISCHE BIJLAGE

INHOUD

Deel I: TSA Vlaams Gewest	1
1. TSA-tabellen 1 en 2	1
1.1. Volumes	1
1.2. Bestedingen	7
1.2.1. Algemene bestedingen TSA-tabellen 1 en 2	7
1.2.2. Transportkosten tussen thuis en vakantiebestemming	15
A. Personenvervoer door de lucht	15
B. Personenvervoer over de weg	16
1.2.3. Uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen	17
1.3. Totaalbeeld TSA-tabellen 1 en 2	18
2. TSA-tabel 4	21
2.1. Uitgaven door toeristen	21
2.2. Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen	21
2.3. "Social transfers in kind"	21
2.3.1. Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie	22
A. Gebruikstabellen RIOT 2015	22
B. Begroting en jaarrekeningen	22
2.3.2. Subsidies voor vervoer	23
2.4. Andere vormen van toerismeconsumptie	25
2.4.1. Duurzame toerismegoederen	25
2.4.2. Uitgaven door rederijen en bemanning cruises	25
2.4.3. Uitgaven organisatoren congressen	25
2.5. Totaalbeeld TSA-tabel 4	26
3. TSA-tabel 5	27
4. TSA-tabel 6	32
5. TSA-tabel 7	36
Deel II: Schatting TSA Brussels Hoofdstedelijk Gewest	37
1. TSA-tabellen 1 en 2	37
2. TSA-tabel 4	43
3. TSA-tabel 5	45
4. TSA-tabel 6	47
5. TSA-tabel 7	49
Deel III: Evolutie van de belangrijkste cijfers en indicatoren uit de TSA 2008 tot en met 2024	50

DEEL I: TSA VLAAMS GEWEST

1. TSA-tabellen 1 en 2

Wat:

- TSA-tabel 1: inkomend toerisme of niet-Vlaamse toeristen in het Vlaams Gewest
- TSA-tabel 2: intern toerisme of Vlaamse toeristen in Vlaams Gewest

Om de totale consumptie van deze groepen toeristen te bepalen, wordt eerst hun volume berekend. In een tweede stap worden de bijbehorende uitgaven toegevoegd.

1.1. Volumes

Bronnen:

Tabel 1: Beschikbaarheid van informatie m.b.t. de volumes toeristen in TSA-tabellen 1 en 2

Categorieën in TSA-tabel 1			Bron
Walen en Brusselaars	Dag-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022 Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Congresbarometer 2024; Statbel: Reisonderzoek 2024
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024
Buitenlanders	Dag-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018; WES: Kunststedenonderzoek 2011, ONS: Travelpac 2016 Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Congresbarometer 2024; Statbel: Reisonderzoek 2024
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Cruisetoerisme 2019-2022, Cruiseonderzoek 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024;
Categorieën in TSA-tabel 2			Bron
Vlamingen in het Vlaamse Gewest	Dag-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022 Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Congresbarometer 2024; Statbel: Reisonderzoek 2024
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024
Vlamingen die vertrekken naar Brussel of Wallonië of het buitenland	Dag-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Statbel: Reisonderzoek 2024
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Statbel: Reisonderzoek 2024

Methode en deelresultaten:

Verblijfstoeristen, alle motieven

Stap 1 (tabel 2): De basisgegevens bestaan uit het aantal overnachtingen uit TIC 2024. Voor Belgen en buitenlanders werd nagegaan of de totale som van overnachtingen in NACE 55.203, 55.204 en 55.209 lager of hoger lag dan het aantal overnachtingen in de Platformdata van Statbel. Als het aantal overnachtingen uit TIC hoger lag dan in de Platformdata, werden geen aanvullingen doorgevoerd. Dat is het geval voor de Belgische overnachtingen. Wanneer de Platformdata een hoger aantal overnachtingen rapporteerden, vervingen deze cijfers de TIC-cijfers voor NACE 55.203, 55.204 en 55.209. Dat is het geval voor de buitenlandse overnachtingen.

Tabel 2: Berekening van overnachtingscijfers van Belgische en buitenlandse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2024 naar herkomst toerist en naar logiestype (op basis van twee bronnen).

	Overnachtingen in TIC			Overnachtingen in Platformdata	TOTAAL # overnachtingen
	NACE 55	NACE 55.1 + 55.201 + 55.202 + 55.3	NACE 55.203 + 55.204 + 55.209		
Belgen	15.635.848	10.606.522	5.029.326	1.936.325	15.635.848
Buitenlanders	12.601.273	9.563.829	3.037.444	4.010.253	13.574.082

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, bewerking VSA

De bijna 1 miljoen extra buitenlandse overnachtingen uit de Platformdata zijn herverdeeld naar herkomst en macrobestemming, in verhouding tot de totale overnachtingscijfers uit TIC. Het resultaat staat in tabel 3 (Belgen) en tabel 4 (buitenlandse toeristen).

Tabel 3: Aantal Belgische overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar macrobestemming en doel

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroepsdoeleinden	TOTAAL
Kust	5.427.984	36.958	445.677	5.910.619
Vlaamse regio's	6.507.874	500.364	428.494	7.436.732
Kunststeden	1.549.253	453.040	286.204	2.288.497
TOTAAL	13.485.111	990.362	1.160.375	15.635.848

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, bewerking VSA

Tabel 4: Aantal buitenlandse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar macrobestemming en doel

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroepsdoeleinden	TOTAAL
Kust	1.999.546	17.417	132.536	2.149.499
Vlaamse regio's	4.638.616	580.119	894.304	6.113.039
Kunststeden	3.972.572	688.524	650.447	5.311.544
TOTAAL	10.610.734	1.286.061	1.677.288	13.574.082

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, bewerking VSA

Stap 2 (tabel 5): De Belgische overnachtingscijfers zijn opgesplitst naar herkomstgewest op basis van het Reisonderzoek 2024. Voor het motief ontspanning is rekening gehouden met de macrobestemmingen kust, kunststeden en regio's. De indeling sluit niet volledig aan, maar biedt wel een bruikbaar kader om de cijfers te verdelen.

Tabel 5: Aantal Belgische overnachtingen voor het motief ontspanning in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar macrobestemming en herkomst

Herkomst (in %) bij overnachtingen Reisonderzoek 2024*			Overnachtingen door Belgen in TIC 2024	Ratio Reisonderzoek toegepast op TIC 2024: aantal overnachtingen
Kust	Vlamingen	77	5.427.984	4.196.704
	Brusselaars	6		304.468
	Walen	17		926.812
Vlaamse regio's	Vlamingen	76	6.507.874	4.914.157
	Brusselaars	5		338.710
	Walen	19		1.255.007
Kunststeden	Vlamingen	68	1.549.253	1.055.543
	Brusselaars	10		150.561
	Walen	22		343.149
TOTAAL				13.485.111

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Reisonderzoek 2024, bewerking VSA
*de indeling naar macrobestemming is in het reisonderzoek niet 100% gelijklopend

Voor het motief zaken werd geen opsplitsing naar macrobestemming meegenomen en werden alle zakenreizen uit het Reisonderzoek samengenomen (geen verdere opsplitsing mogelijk over conferentie, congres en seminarie of andere beroepsdoeleinden) en de verdeling naar herkomst meegenomen voor beide motieven in TIC 2024.

Tabel 6: Aantal Belgische overnachtingen voor het motief zaken in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar motief en herkomst

		Herkomst (in %) bij zakelijke overnachtingen Reisonderzoek 2024	Overnachtingen door Belgen in TIC 2024	Ratio Reisonderzoek toegepast op TIC 2024: aantal overnachtingen
Conferentie, congres en seminarie	Vlamingen	92	990.362	915.923
	Brusselaars en Walen	8		74.439
Andere beroepsdoeleinden	Vlamingen	92	1.160.375	1.073.157
	Brusselaars en Walen	8		87.218
TOTAAL				2.150.737

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Reisonderzoek 2024, bewerking VSA

Stap 3: Aan de kust zijn de cijfers verder aangevuld met gegevens van Westtoer over de directe verhuur in 2024 en het gebruik van tweede verblijven in vakantiewoningen in 2024. Deze gegevens zijn aangeleverd volgens gewest van herkomst. Het gebruik van tweede verblijven op langetermijnkampeerplaatsen in 2024 is verdeeld naar herkomst, in verhouding tot de verdeling van het gebruik van tweede verblijven in vakantiewoningen (71% Vlamingen, 17% Brusselaars en Walen en 12% buitenlanders).

Op basis van het Reisonderzoek 2024 is daarnaast een schatting gemaakt van het aantal overnachtingen in tweede verblijven elders in Vlaanderen. Voor elke Vlaamse overnachting in een tweede verblijf aan de kust telt het Reisonderzoek 0,242 overnachtingen elders in Vlaanderen. Voor elke Brusselse of Waalse overnachting aan de kust bedraagt deze verhouding 0,289. Voor buitenlandse overnachtingen is dezelfde ratio van 0,289 toegepast. Deze ratio's zijn toegepast op de cijfers van Westtoer aan de kust om het aantal overnachtingen in tweede verblijven buiten de kust te schatten, zowel in vakantiewoningen als op langetermijnkampeerplaatsen.

Ten slotte zijn ook passagiers op zee- en riviercruiseschepen toegevoegd aan de buitenlandse verblijfstoeristen, op basis van het jaarlijkse onderzoek naar cruisetoerisme van Toerisme Vlaanderen. Het gaat om het aantal passagiers dat in 2024 van boord gaat in het Vlaamse Gewest. Dit aantal is berekend als 90% van het totale aantal passagiers, gebaseerd op het grootschalige cruiseonderzoek uit 2019. Zowel passagiers van riviercruises als van zeecruises die aanmeren in de havens van Antwerpen, Oostende, Zeebrugge en Gent zijn opgenomen.

Het resultaat voor de overnachtingscijfers van verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2024 is weergegeven in tabel 7 (Vlamingen), tabel 8 (Brusselaars en Walen) en tabel 9 (buitenlanders).

Tabel 7: Aantal Vlaamse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar macrobestemming, doel (commerciële logies) en niet-commerciële logies

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroeps-doeleinden	Directe verhuur	Tweede verblijven vakantie-woningen	Tweede verblijven langetermijn-kampeerplaatsen
Kust	4.196.704			2.104.010	9.174.689	2.725.872
Vlaamse regio's	4.914.157					
Kunststeden	1.055.543					
Vlaams Gewest excl. kust					2.223.338	660.571
VLAAMS GEWEST	10.166.403	915.923	1.073.157	2.104.010	11.398.027	3.386.443

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport kust 2023-2024, bewerking VSA

Tabel 8: Aantal Waalse en Brusselse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar macrobestemming, doel (commerciële logies) en niet-commerciële logies

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroeps-doeleinden	Directe verhuur	Tweede verblijven vakantie-woningen	Tweede verblijven langetermijn-kampeerplaatsen
Kust	1.231.280			514.090	2.241.728	666.035
Vlaamse regio's	1.593.717					
Kunststeden	493.710					
Vlaams Gewest excl. kust					648.292	192.612
VLAAMS GEWEST	3.318.708	74.439	87.218	514.090	2.890.020	858.647

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport kust 2023-2024, bewerking VSA

Tabel 9: Aantal buitenlandse overnachtingen in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar macrobestemming, doel (commerciële logies) en niet-commerciële logies.

	Ontspanning	Conferentie , congres en seminarie	Andere beroeps- doeleinden	Directe verhuur	Tweede verblijven vakantie- woningen	Tweede verblijven langetermijn- kampeerplaatsen	Cruise- passagiers
Kust	1.999.546	17.417	132.536	350.446	1.528.144	454.023	504.637
Vlaamse regio's	4.638.616	580.119	894.304				
Kunststeden	3.972.572	688.524	650.447				77.737
Vlaams Gewest excl. kust					441.928	131.300	
VLAAMS GEWEST	10.610.734	1.286.061	1.677.288	350.446	1.970.072	585.324	582.374

*Bij de cruises gaat het om het aantal passagiers dat van boord gaat.

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, onderzoek Cruisetoerisme 2019-2022, Cruiseonderzoek 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport kust 2023-2024, bewerking VSA

Vertrekkende Vlaamse toeristen, alle motieven

Op basis van het Reisonderzoek 2024 van Statbel blijkt dat Vlamingen in 2024 in totaal 11.817.953 reizen met overnachting maakten naar Wallonië, Brussel of het buitenland. Deze reizen omvatten zowel persoonlijke als zakelijke motieven. Het exacte aantal nachten dat tijdens deze reizen nog in België wordt doorgebracht is niet gekend, maar wordt afgeleid uit de verhouding tussen het aantal overnachtingen in België en het totaal aantal overnachtingen tijdens deze reizen in 2022. Op basis daarvan wordt het aantal geschat op 851.940 nachten.

Daguitstappen, motief ontspanning

Voor Belgische dagtoeristen worden de volumes gebaseerd op het onderzoek *Dagtrips door Belgen* uit 2022 van Westtoer.

Tabel 10: Daguitstappen door Belgen in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar herkomst

	VLAMINGEN	BRUSSELAARS + WALEN
Dagtoerist	51.476.000	15.137.000
Omgevingsrecreant	42.170.000	2.051.000
TOTAAL	93.646.000	17.188.000

BRON: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, bewerking VSA

Voor buitenlandse dagtoeristen zijn geen recente gegevens beschikbaar over de volumes. Daarom wordt teruggerepen naar de cijfers uit de TSA 2018. Concreet gaat het om 2.921.958 buitenlandse dagtoeristen aan de kust, 4.310.320 in de kunststeden en 5.266.831 in de Vlaamse regio's. De methodologische toelichting bij deze berekeningen is opgenomen in de bijlage van het TSA-rapport 2018 (Weekers en De Maesschalck, 2020).

Daguitstappen, motief zaken:

De inschatting van zakelijke daguitstappen is gebaseerd op TIC 2024, de Congresbarometer 2024 en het Reisonderzoek 2024. De verhouding tussen verblijfs- en dagzakentoeristen naar herkomst uit de Congresbarometer 2024 is toegepast op het aantal aankomsten van zakentoeristen in TIC 2024. Vervolgens zijn de Belgische dagzakentoeristen verdeeld naar gewest van herkomst, op basis van de verdeling in het

Reisonderzoek 2024 van Statbel. Deze werkwijze is toegepast op de som van MICE- en niet-MICE-zakentoeeristen uit TIC 2024.

Tabel 11: Berekening van het aantal dagzakentoeeristen 2024, naar herkomst

	Deelnemers steekproef congressen* in Vlaams Gewest 2024		Aantal dag-toeristen per verblijfstoerist	Aankomsten verblijfszakentoeeristen TIC 2024	AANTAL DAGZAKENTOERISTEN IN 2024		
	Blijven overnachten	Niet overnachten			TOTAAL	herkomst (in %) dagzakentoeeristen in Reisonderzoek	TOTAAL
Belgen	197.787	582.709	2,95	1.146.441	3.377.580		
Vlamingen						79,94	2.699.941
Brusselaars+ Walen						20,06	677.639
Buitenlanders	15.409	9.789	0,64	1.220.057	775.075		775.075
TOTAAL							4.152.656

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Congresbarometer 2024; Statbel: Reisonderzoek 2024, bewerking VSA
*profiel Belgen o.b.v. niet-internationale congressen en buitenlanders o.b.v. internationale congressen

Resultaat

Tabel 12 geeft een overzicht van de resultaten met betrekking tot de volumes van toeristen in TSA-tabellen 1 en 2 voor de TSA 2024. Deze resultaten zijn gebaseerd op de hierboven beschreven methoden.

Tabel 12: Resultaten met betrekking de volumes toeristen in TSA-tabellen 1 en 2 voor de TSA 2024 op basis van de hierboven beschreven methoden

Categorieën in TSA-tabel 1			TSA 2024
Walen en Brusselaars	Dag-toeristen	Ontspanning	17.188.000
		Zaken	677.639
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	7.581.464
		MICE	74.439
		Andere zakenreizen	87.218
Buitenlanders	Dag-toeristen	Ontspanning	12.499.109
		Zaken	775.075
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	14.098.950
		MICE	1.286.061
		Andere zakenreizen	1.677.288

Categorieën in TSA-tabel 2			TSA 2024
Vlamingen in het Vlaamse Gewest	Dag-toeristen	Ontspanning	93.646.000
		Zaken	2.699.941
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning	27.054.884
		MICE	915.923
		Andere zakenreizen	1.073.157
Vlamingen die vertrekken naar Brussel of Wallonië of het buitenland	Dag-toeristen	Ontspanning +zaken	8.459.373
	Verblijfs-toeristen	Ontspanning +zaken	11.817.953

1.2. Bestedingen

1.2.1. Algemene bestedingen TSA-tabellen 1 en 2

Bronnen:

Tabel 13: Beschikbaarheid van informatie m.b.t. de bestedingen door toeristen in TSA-tabellen 1 en 2

Categorieën in TSA-tabel 1			Bron
Walen en Brusselaars	Dag- toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025
	Verblijfs- toeristen	Ontspanning	Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024, onderzoek Tweede verblijven 2015 en tweede verblijvers 2024; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2023
		MICE andere zakenreizen	Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025
		Dag- toeristen	Ontspanning
Buitenlanders	Dag- toeristen	MICE andere zakenreizen	Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025
		Verblijfs- toeristen	Ontspanning
	MICE andere zakenreizen		Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025
	Categorieën in TSA-tabel 2		
Vlamingen in het Vlaamse Gewest	Dag- toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	Westtoer: Dagtrips door Belgen 2021-2022 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025
	Verblijfs- toeristen	Ontspanning	Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024, onderzoek Tweede verblijven 2015 en tweede verblijvers 2024; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2023
		MICE andere zakenreizen	Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025 Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025
		Dag- toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen
Vlamingen die vertrekken naar Brussel of Wallonië of het buitenland	Verblijfs- toeristen	Ontspanning MICE andere zakenreizen	100% ratio's, transport o.b.v. ≠ bronnen - -

Methode en deelresultaten

Algemeen: Voor de bepaling van de bestedingen is gezocht naar een zo representatief mogelijk uitgavenprofiel op basis van beschikbare onderzoeken. Deze uitgavenprofielen zijn vermenigvuldigd met het volume van de toeristen zoals hierboven berekend. Uitgaven uit onderzoeken van vóór 2024 zijn omgezet naar prijzen van 2024. Hiervoor zijn de oorspronkelijke bedragen vermenigvuldigd met een factor die het verschil in het jaargemiddelde van de consumptieprijsindex tussen het jaar van onderzoek en 2024 overbrugt.

Verblijfstoeristen, ontspanning

Voor verblijfstoeristen met het motief ontspanning wordt voor de kust gebruikgemaakt van verschillende bronnen van Westtoer, afhankelijk van het type logies: het Kustonderzoek 2021–2022 voor commerciële logies, het Trendrapport Kust 2023–2024 voor directe verhuur en het onderzoek naar tweede verblijven uit 2024 (klassieke tweede verblijven) en 2015 (langetermijnkampeerplaatsen).

Tabel 14: Bestedingen verblijfstoeristen in commerciële logies aan de Vlaamse kust in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		4.196.704		1.231.280		1.999.546
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	45,4	190.650.961	43,3	53.279.334	53,4	106.706.135
Maaltijden en drank	32,6	137.009.198	25,3	31.177.856	29,0	58.029.476
Attracties en ontspanning	2,1	8.665.953	2,7	3.309.540	4,0	8.038.560
Shopping	11,6	48.509.970	12,9	15.851.703	8,3	16.664.574
Verplaatsingen	1,4	5.761.164	1,6	2.016.973	3,2	6.444.258
Andere uitgaven	10,9	45.556.768	12,6	15.539.214	10,0	19.968.512
TOTAAL	103,9	436.154.014	98,4	121.174.619	108,0	215.851.514

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024
Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022. bewerking VSA.

Tabel 15: Bestedingen verblijfstoeristen via directe verhuur aan de Vlaamse kust in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		2.104.010		514.090		350.446
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	46,5	97.920.625	46,5	23.925.749	46,5	16.309.757
Maaltijden en drank	28,2	59.417.242	28,2	14.517.902	28,2	9.896.595
Attracties en ontspanning	1,2	2.503.772	1,2	611.767	1,2	417.031
Shopping	8,3	17.442.243	8,3	4.261.806	8,3	2.905.197
Verplaatsingen	1,9	3.955.539	1,9	966.489	1,9	658.838
Andere uitgaven	9,8	20.661.378	9,8	5.048.364	9,8	3.441.380
TOTAAL	96,0	201.900.800	96,0	49.332.076	96,0	33.628.798

BRON: Volumes en uitgaven: Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024. bewerking VSA.

Tabel 16: Bestedingen verblijfstoeristen in tweede verblijven aan de Vlaamse kust in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		9.174.689		2.241.728		1.528.144
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Maaltijden en drank	36,4	333.499.945	36,4	81.486.813	36,4	55.548.034
Attracties en ontspanning	0,8	7.431.498	0,8	1.815.800	0,8	1.237.797
Shopping	12,0	109.912.774	12,0	26.855.901	12,0	18.307.165
Verplaatsingen	1,9	17.431.909	1,9	4.259.283	1,9	2.903.474
Andere uitgaven	16,3	149.455.684	16,3	36.517.749	16,3	24.893.466
TOTAAL	67,3	617.731.810	67,3	150.935.546	67,3	102.889.936

BRON: Volumes: Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024.

Uitgaven: Westtoer: onderzoek tweede verblijvers 2024, bewerking VSA.

Tabel 17: Bestedingen verblijfstoeristen op langetermijnkampeerplaatsen aan de Vlaamse kust in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		2.725.872		666.035		454.023
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Maaltijden en drank	12,9	35.064.085	12,9	8.567.499	12,9	5.840.304
Attracties en ontspanning	0,6	1.712.183	0,6	418.352	0,6	285.183
Shopping	6,1	16.586.775	6,1	4.052.784	6,1	2.762.707
Verplaatsingen	0,7	2.033.218	0,7	496.793	0,7	338.654
Andere uitgaven	16,4	44.588.104	16,4	10.894.582	16,4	7.426.632
TOTAAL	36,7	99.984.364	36,7	24.430.010	36,7	16.653.481

BRON: Volumes: Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024.

Uitgaven: Westtoer: onderzoek Tweede verblijven 2015, bewerking VSA.

Voor de kunststeden wordt gebruikgemaakt van het Kunststedenonderzoek 2022–2023 van Toerisme Vlaanderen en de stedelijke toeristische diensten. Voor de Vlaamse regio's wordt gewerkt met het onderzoek van Westtoer en de provinciale toerismediensten uit 2023. De cijfers worden eerst afzonderlijk weergegeven per macrobestemming en hebben betrekking op uitgaven en volumes van toeristen die overnachten in commerciële logies.

Daarnaast zijn ook de uitgaven van toeristen in tweede verblijven buiten de kust opgenomen. Hiervoor zijn dezelfde uitgavenprofielen en bronnen gebruikt als voor de kust. Deze cijfers zijn niet afzonderlijk in tabellen opgenomen, maar zijn verwerkt in de totalen van tabel 20 tot en met 22. In totaal geven Vlamingen in tweede verblijven buiten de kust bijna 174 miljoen euro uit, Brusselaars en Walen samen ruim 50 miljoen euro en buitenlanders ruim 34 miljoen euro.

Tabel 18: Bestedingen verblijfstoeristen in de Vlaamse kunststeden in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		1.055.543		493.710		3.972.572
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	66,7	70.413.421	66,0	32.578.413	58,1	230.940.936
Maaltijden en drank	64,7	68.271.140	49,4	24.378.730	43,6	173.352.398
Attracties en ontspanning	18,0	18.981.079	20,3	10.032.996	16,1	63.917.410
Shopping	52,5	55.377.501	23,0	11.344.422	23,8	94.513.940
Verplaatsingen	2,1	2.175.828	4,0	1.993.292	5,1	20.327.832
Andere uitgaven	3,7	3.935.166	2,8	1.371.328	1,6	6.496.524
TOTAAL	207,6	219.154.136	165,5	81.699.181	148,4	589.549.039

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, bewerking VSA.

Tabel 19: Bestedingen verblijfstoeristen in de Vlaamse regio's in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		4.914.157		1.593.717		4.638.616
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	66,5	326.927.109	65,8	104.810.892	56,8	263.576.045
Maaltijden en drank	43,1	211.938.454	54,6	87.069.567	35,5	164.478.144
Attracties en ontspanning	3,6	17.554.339	5,6	8.983.655	4,1	18.840.219
Shopping	4,6	22.698.280	5,0	8.015.139	5,3	24.396.293
Verplaatsingen	1,5	7.255.129	2,6	4.120.521	3,5	16.020.063
Andere uitgaven	0,8	3.700.762	1,1	1.722.298	0,7	3.178.511
TOTAAL	120,1	590.074.073	134,7	214.722.071	105,7	490.489.276

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024.
Uitgaven: Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vakantieganger regio's 2023, bewerking VSA.

Ten slotte is er het onderzoek rond cruises van 2023 van Toerisme Vlaanderen. Hier worden zowel de uitgaven van passagiers van riviercruises als zeecruises meegenomen die van boord gaan in het Vlaamse Gewest. Per persoon wordt 48,5 euro uitgegeven, waarvan 11,8 euro aan maaltijden, drank en voeding; 13,1 aan attracties en ontspanning; 16,6 euro aan shopping en 7 euro aan verplaatsingen. De totale bedragen voor de 582.374 passagiers die van boord gaan zijn af te lezen in tabel 22.

Voor de TSA is het belangrijk de totale uitgaven afzonderlijk te verzamelen naar herkomst van de toeristen. Vandaar dat we de totale uitgaven ook optellen voor de verschillende groepen toeristen: tabel 20 (Vlamingen), tabel 21 (Brusselaars en Walen) en tabel 22 (buitenlanders).

Tabel 20: Totale bestedingen door Vlaamse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar bestedingscategorie, logiestype en macrobestemming, uitgedrukt in euro en in prijzen 2024

Uitgavencategorieën	Commerciële logies en directe verhuur			Tweede verblijven	TOTALE BESTEDINGEN
	Kust	Kunststeden	Regio's		
Logies	288.571.586	70.413.421	326.927.109	0	685.912.117
Maaltijden en drank	196.426.440	68.271.140	211.938.454	457.879.597	934.515.631
Transport (ter plekke)	9.716.703	2.175.828	7.255.129	24.182.187	43.329.847
Attracties en ontspanning	11.169.725	18.981.079	17.554.339	11.359.505	59.064.648
Andere Shopping	65.952.213	55.377.501	22.698.280	157.154.681	301.182.674
Andere	66.218.147	3.935.166	3.700.762	241.067.180	314.921.255
TOTAAL	638.054.814	219.154.136	590.074.073	891.643.150	2.338.926.173

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024. Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024, onderzoek Tweede verblijven 2015 en Tweede verblijvers 2024; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vakantieganger regio's 2023, bewerking VSA.

Tabel 21: Totale bestedingen door Brusselse en Waalse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar bestedingscategorie, logiestype en macrobestemming, uitgedrukt in euro en in prijzen 2024

Uitgavencategorieën	Commerciële logies en directe verhuur			Tweede verblijven	TOTALE BESTEDINGEN
	Kust	Kunststeden	Regio's		
Logies	77.205.082	32.578.413	104.810.892	0	214.594.386
Maaltijden en drank	45.695.757	24.378.730	87.069.567	116.097.367	273.241.421
Transport (ter plekke)	2.983.462	1.993.292	4.120.521	6.131.499	15.228.774
Attracties en ontspanning	3.921.307	10.032.996	8.983.655	2.880.252	25.818.210
Andere Shopping	20.113.509	11.344.422	8.015.139	39.847.254	79.320.323
Andere	20.587.578	1.371.328	1.722.298	61.123.634	84.804.837
TOTAAL	170.506.695	81.699.181	214.722.071	226.080.006	693.007.952

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024. Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024, onderzoek Tweede verblijven 2015 en tweede verblijvers 2024; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2023, bewerking VSA.

Tabel 22: Totale bestedingen door buitenlandse verblijfstoeristen in het Vlaamse Gewest in 2024, voor het motief ontspanning, opgesplitst naar bestedingscategorie, logiestype en macrobestemming, uitgedrukt in euro en in prijzen 2024

Uitgavencategorieën	Commerciële logies en directe verhuur			Tweede verblijven	Cruises	TOTALE BESTEDINGEN
	Kust	Kunststeden	Regio's			
Logies	123.015.891	230.940.936	263.576.045	0	0	617.532.873
Maaltijden en drank	67.926.071	173.352.398	164.478.144	79.141.401	6.845.036	491.743.050
Transport (ter plekke)	7.103.096	20.327.832	16.020.063	4.179.728	4.101.626	51.732.345
Attracties en ontspanning	8.455.590	63.917.410	18.840.219	1.963.414	7.648.341	100.824.974
Andere Shopping	19.569.771	94.513.940	24.396.293	27.163.127	9.672.802	175.315.934
Andere	23.409.891	6.496.524	3.178.511	41.666.837		74.751.762
TOTAAL	249.480.312	589.549.039	490.489.276	154.114.506	28.267.805	1.511.900.938

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, cruiseonderzoek 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024. Uitgaven: Westtoer: Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024, onderzoek Tweede verblijven 2015 en tweede verblijvers 2024; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Cruisetoerisme 2019-2022; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vakantieganger regio's 2023, bewerking VSA.

Verblijfstoeristen, zaken

Voor de uitgaven van verblijfszakentoeeristen werd een beroep gedaan op het MICE-onderzoek van Toerisme Vlaanderen, dat plaats vond tussen september 2024 en juli 2025. Er werd steeds gewerkt met het gemiddelde uitgavenprofiel over alle Vlaamse steden heen, apart voor de Belgische en de buitenlandse verblijfszakentoeeristen. De uitgaven werden gecorrigeerd voor inflatie, naar prijzen 2024.

Tabel 23: Bestedingen door Vlaamse verblijfszakentoeeristen in 2024 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar motief en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	915.923 TOTAAL	Pp pn	1.073.157 TOTAAL	
Logies	120,0	109.897.155	120,0	128.762.929	238.660.084
Maaltijden en drank	34,4	31.527.872	34,4	36.940.184	68.468.057
Attracties en ontspanning	1,0	900.796	1,0	1.055.434	3.912.460
Shopping	33,4	30.627.076	33,4	35.884.751	1.956.230
Verplaatsingen	2,0	1.801.593	2,0	2.110.868	66.511.827
Andere uitgaven	1,0	900.796	1,0	1.055.434	1.956.230
TOTAAL	191,8	175.655.289	191,8	205.809.599	381.464.888

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025, bewerking VSA.

Tabel 24: Bestedingen door Brusselse en Waalse verblijfszakentoeeristen in 2024 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar motief en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	74.439 TOTAAL	Pp pn	87.218 TOTAAL	
Logies	120,0	8.931.585	120,0	10.464.849	19.396.434
Maaltijden en drank	34,4	2.562.340	34,4	3.002.211	5.564.551
Attracties en ontspanning	1,0	73.210	1,0	85.777	317.974
Shopping	33,4	2.489.130	33,4	2.916.433	158.987
Verplaatsingen	2,0	146.419	2,0	171.555	5.405.564
Andere uitgaven	1,0	73.210	1,0	85.777	158.987
TOTAAL	191,8	14.275.895	191,8	16.726.602	31.002.497

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025, bewerking VSA.

Tabel 25: Bestedingen door buitenlandse verblijfszakentoeeristen in 2024 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar motief en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

VOLUME BESTEDINGEN	MICE		ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	1.286.061	Pp	1.677.288	
	pn	TOTAAL	pn	TOTAAL	
Logies	134,7	173.280.509	134,7	225.993.420	399.273.929
Maaltijden en drank	41,3	53.122.492	41,3	69.282.654	122.405.146
Attracties en ontspanning	3,0	3.794.464	3,0	4.948.761	14.572.041
Shopping	10,8	13.913.034	10,8	18.145.457	8.743.225
Verplaatsingen	4,9	6.324.106	4,9	8.247.935	32.058.491
Andere uitgaven	6,9	8.853.749	6,9	11.547.109	20.400.858
TOTAAL	201,6	259.288.353	201,6	338.165.336	399.273.929

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025, bewerking VSA.

Dagtoeristen, ontspanning

Belgische daguitstappen:

Voor de bestedingen van de Belgische dagtoeristen en omgevingsrecreanten wordt een beroep gedaan op het onderzoek Dagtrips door Belgen van Westtoer.

Tabel 26: Bestedingen door Vlaamse dagtoeristen in 2024 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar type en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

VOLUME BESTEDINGEN	DAGTOERISTEN		OMGEVINGSRECREANTEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	51.476.000	Pp	42.170.000	
	pn	TOTAAL	pn	TOTAAL	
Logies	0,0	0	0,0	0	0
Maaltijden en drank	20,9	1.077.094.555	12,2	514.004.941	1.591.099.497
Attracties en ontspanning	4,1	208.506.348	2,0	83.632.211	292.138.560
Shopping	6,3	322.288.281	3,8	159.481.900	481.770.181
Verplaatsingen	3,3	169.994.845	1,0	42.113.051	212.107.896
Andere uitgaven	1,6	82.210.742	1,3	53.841.213	136.051.955
TOTAAL	36,1	1.860.094.771	20,2	853.073.317	2.713.168.088

BRON: Volumes en uitgaven: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2021-2022, bewerking VSA.

Tabel 27: Bestedingen door Waalse en Brusselse dagtoeristen in 2024 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar type en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per dag en in het totaal (in prijzen 2024)

VOLUME	DAGTOERISTEN		OMGEVINGSRECREANTEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	15.137.000	Pp	2.051.000	
BESTEDINGEN	pd	TOTAAL	pd	TOTAAL	
Logies	0,0	0	0,0	0	0
Maaltijden en drank	18,4	277.819.148	7,0	14.312.960	292.132.108
Attracties en ontspanning	4,1	61.874.743	2,6	5.259.184	67.133.926
Shopping	6,1	91.747.862	2,0	4.118.554	95.866.416
Verplaatsingen	4,5	68.809.457	1,0	2.043.916	70.853.373
Andere uitgaven	3,0	45.965.363	1,0	1.983.122	47.948.485
TOTAAL	36,1	546.216.573	13,5	27.717.735	573.934.308

BRON: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2021-2022, bewerking VSA.

Buitenlandse daguitstappen:

Voor de bestedingen van de buitenlandse dagtoeristen werd gewerkt met de gegevens uit het kunststedenonderzoek 2022-2023. Voor de uitgaven van dagtoeristen aan de kust en in de Vlaamse regio's werden de cijfers uit de TSA 2018 gebruikt. Ook voor de volumes ook beroep op de cijfers uit TSA 2018 (Weekers en De Maesschalck, 2020). Deze uitgaven werden omgezet naar prijzen 2024.

Tabel 28: Bestedingen door buitenlandse dagtoeristen in 2024 in het Vlaamse Gewest, opgesplitst naar macrobestemming en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per dag en in het totaal (in prijzen 2024)

VOLUME	KUNSTSTEDEN		KUST	REGIO'S	TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	4.310.320	2.921.958	5.266.831	
BESTEDINGEN	pd	TOTAAL	TOTAAL	TOTAAL	
Logies	0,0	0	0	0	0
Maaltijden en drank	16,2	69.786.110	106.082.525	172.068.469	347.937.104
Attracties en ontspanning	7,7	33.119.625	4.736.280	13.236.036	51.091.940
Shopping	12,4	53.571.270	37.755.562		91.326.832
Verplaatsingen	2,4	10.466.242	10.030.184		20.496.426
Andere uitgaven	0,2	1.042.969	1.648.512	59.562.163	62.253.644
TOTAAL	39,0	167.986.216	160.253.063	244.866.667	573.105.946

BRON: Volumes: Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018; WES: kunststedenonderzoek 2011; ONS: Travepac 2016. Uitgaven: Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vlaanderen Vakantieganger regio's 2017; ONS: Travepac 2016, bewerking VSA

Dagtoeristen, zaken

Voor de uitgaven van verblijfszakentoeeristen werd een beroep gedaan op het MICE-onderzoek van Toerisme Vlaanderen, dat plaats vond tussen september 2024 en juli 2025. Er werd steeds gewerkt met het gemiddelde uitgavenprofiel van de Belgische en buitenlandse dagzakentoeeristen samen, over alle Vlaamse steden heen. De uitgaven werden gecorrigeerd voor inflatie, naar prijzen 2024.

Tabel 29: Bestedingen door dagzakentoeeristen in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie, in euro, in gemiddelde prijs per persoon per dag en in het totaal (in prijzen 2024);

	VLAMINGEN		BRUSSELAARS EN WALEN		BUITENLANDERS	
VOLUME		2.699.941		677.639		775.075
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL	Pp pn	TOTAAL
Logies	0,0	0	0,0	0	0,0	0
Maaltijden en drank	33,4	90.281.950	33,4	22.659.225	33,4	25.917.351
Attracties en ontspanning	2,0	5.310.703	2,0	1.332.896	2,0	1.524.550
Shopping	12,8	34.519.569	12,8	8.663.821	12,8	9.909.575
Verplaatsingen	14,8	39.830.272	14,8	9.996.717	14,8	11.434.125
Andere uitgaven	1,0	2.655.351	1,0	666.448	1,0	762.275
TOTAAL	63,9	172.597.846	63,9	43.319.107	63,9	49.547.876

BRON: Volumes Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Congresbarometer 2024; Statbel: Reisonderzoek 2024.
Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025, bewerking VSA.

Vlaamse toeristen die vertrekken op vakantie buiten Vlaanderen:

Enkel die kosten die Vlaamse toeristen nog in het Vlaamse Gewest maken, mogen in rekening gebracht worden. Hoewel het onmogelijk is om alle bestedingen die in het Vlaamse Gewest gedaan worden in functie van een daguitstap of reis op te nemen, is het wel mogelijk om de drie grootste uitgavenposten in beeld te brengen: deze aan luchtvervoer, deze aan vervoer te land en deze aan reisorganisaties ed. Omdat deze verplaatsingskosten niet enkel voor de Vlaamse vertrekkers moeten berekend worden, maar ook voor andere groepen toeristen, komt de bespreking van de berekening van de transportkosten later uitgebreid aan bod (zie 1.2.2).

1.2.2. Transportkosten tussen thuis en vakantiebestemming

Wat: De transportkosten tussen de woonplaats en de vakantiebestemming worden zelden opgenomen in onderzoeken naar toeristische uitgaven. Nochtans wordt een aanzienlijk deel van deze kosten in het Vlaamse Gewest gemaakt. Daarom worden deze uitgaven toegerekend aan TSA-tabellen 1 en 2. Zowel luchtvervoer als vervoer over de weg wordt in rekening gebracht.

A. Personenvervoer door de lucht

Bron: RIOT 2015, subsidieregister voor subsidies

Methode: Voor het personenvervoer door de lucht wordt in TSA-tabel 6 uitgegaan van een toeristisch verbruik van 100% van het aanbod. Deze keuze vloeit voort uit het feit dat deze uitgaven doorgaans niet worden opgenomen in afzonderlijke onderzoeken en daardoor ontbreken in TSA-tabellen 1 en 2. Door een verhouding van 100% toe te passen in TSA-tabel 6 worden deze bestedingen alsnog meegenomen.

Het aanbod van personenvervoer via de lucht is opgenomen in categorie 51A van de interregionale input-outputtabellen (RIOT 2015), die overeenkomt met NACE-code 51. Op basis van de RSZ-statistiek 2024 is het goederenvervoer afgesplitst van het personenvervoer. In lijn met de opbouw van TSA-tabellen 5 en 6 wordt daarom 93% van het totale aanbod van groep 51A opgenomen.

Omdat in TSA-tabel 4 reeds een deel van de subsidies wordt verwerkt, zijn deze eerst in mindering gebracht op het totale aanbod. Het resterende bedrag wordt vervolgens verdeeld over de verschillende groepen toeristen, op basis van hun aandeel in het gebruik volgens de RIOT-tabellen.

Resultaat:

Tabel 30: Berekening van het gebruik van luchtvervoer in het Vlaamse Gewest door Vlamingen en niet-Vlamingen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2024)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2024):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – kolommen totaal bedrijfstakken en consumptieve bestedingen	Vlamingen gebruiken Vlaamse output	3.437	63,7%	2.218.368.928
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Niet-Vlamingen, buitenlanders gebruiken Vlaamse output	1.925	35,7%	1.242.207.255
Regionale output – totaal kolom regionale uitvoer	Niet-Vlamingen, Belgen, gebruiken Vlaamse output	34	0,7%	22.184.722

BRON: FPB, RIOT 2015, bewerking VSA

B. Personenvervoer over de weg

Wat: De kosten van personenvervoer over de weg omvatten uitgaven voor openbaar vervoer en brandstof, voor zover deze verband houden met toeristische activiteiten. Kosten voor openbaar vervoer worden enkel opgenomen wanneer ze expliciet zijn bevestigd. Brandstofkosten worden zo volledig mogelijk meegenomen. De berekening heeft uitsluitend betrekking op kosten gemaakt door Vlaamse toeristen, zowel voor het motief ontspanning als voor zakentoeerisme. Buitenlandse, Brusselse en Waalse toeristen maken deze kosten doorgaans bij vertrek in hun eigen regio.

Bronnen: FOD financiën, FOD mobiliteit, Reisonderzoek Statbel 2024.

Methode en resultaten:

Algemeen:

Voor de berekening van brandstofkosten is het noodzakelijk om het aantal gebruikte voertuigen te bepalen, evenals de brandstofprijs en de afgelegde afstand. Aangezien de brandstofprijs varieert, wordt gewerkt met een vaste kost van 0,15 euro per kilometer, overeenkomstig de forfaitaire vergoeding die de FOD Financiën hanteert voor woon-werkverkeer. Voor de afstand wordt uitgegaan van een gemiddeld traject van 92,5 km (heen en terug) binnen Vlaanderen, in lijn met eerdere edities van de Vlaamse TSA.

Vlaamse verblijfstoeristen in en buiten Vlaanderen:

Op basis van het Reisonderzoek 2024 van Statbel is het aantal reizen (alle motieven) bepaald dat Vlamingen met de wagen maken naar hun bestemming. Deze aantallen zijn vermenigvuldigd met een gemiddelde kost van 13,875 euro per wagen (0,15 euro per kilometer en 92,5 km), wat resulteert in de totale uitgaven. Voor

reizen binnen Vlaanderen is dit totaalbedrag vervolgens verdeeld over de verschillende toeristengroepen, in verhouding tot hun volumes: 93,2% voor verblijfstoeristen met motief ontspanning, 3,2% voor MICE-toeristen en 3,7% voor andere beroepsdoeleinden.

Vlaamse dagtoeristen in en buiten Vlaanderen:

Voor Vlaamse dagtoeristen is het gebruikte vervoermiddel niet rechtstreeks bevraagd in het onderzoek *Dagtrips door Belgen*. Het aantal wagens is daarom geschat op basis van het Reisonderzoek 2024. Daarbij is het totale aantal daguitstappen gekoppeld aan het aandeel korte reizen binnen België waarbij de wagen wordt gebruikt (73,8%). Deze aantallen zijn vermenigvuldigd met een gemiddelde kost van 13,875 euro per wagen. Voor daguitstappen binnen Vlaanderen is het totale bedrag verdeeld over de motieven, volgens de verhouding in de volumes: 97,2% voor ontspanning en 2,8% voor zakelijke motieven.

Tabel 31: Berekening van de brandstofkosten van de autovakanties door Vlamingen in 2024

	Aantal reizen met de wagen	Aantal daguitstappen met de wagen	Totaal aantal wagens	Uitgave per wagen	TOTALE BESTEDINGEN
Vlamingen in Vlaanderen	2.694.942	10.530.567	13.225.509	13,88	183.503.933
Vlamingen vertrekken naar bestemming buiten Vlaanderen	6.256.058	6.244.268	12.500.326	13,88	173.442.020

BRON: FOD financiën, FOD mobiliteit, Reisonderzoek Statbel 2024, bewerking VSA

1.2.3. Uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen

Bron: RIOT 2015

Methode: Net zoals bij het personenvervoer door de lucht wordt voor de uitgaven aan reisorganisaties, touroperators en gidsen uitgegaan van een toeristisch verbruik van 100% van het aanbod. Deze uitgaven worden doorgaans niet opgenomen in afzonderlijke onderzoeken en ontbreken daardoor in TSA-tabellen 1 en 2. Door een verhouding van 100% toe te passen in TSA-tabel 6 worden deze bestedingen wel meegenomen.

Het aanbod van diensten van reisbureaus en touroperators is opgenomen in categorie 79A van de regionale input-outputtabellen (RIOT). Dit totaalbedrag wordt verdeeld op basis van de aandelen uit de gebruikstabel, met name de kolommen voor totale bestedingen, uitvoer en interregionale uitvoer.

Binnen TSA-tabel 2 is de verdeling tussen uitgaven van Vlamingen die in Vlaanderen reizen en Vlamingen die vertrekken niet rechtstreeks beschikbaar. Deze verdeling wordt benaderd op basis van het Reisonderzoek 2024 van Statbel. Daaruit blijkt dat 94,6% van de uitgaven van Belgen aan touroperators betrekking heeft op reizen buiten België en 5,4% op binnenlandse reizen. Deze verhouding wordt gebruikt als benadering voor Vlaamse reizen met tussenkomst van touroperators.

Resultaat:

Tabel 32: Berekening van het gebruik van de diensten van Vlaamse reisbureaus en touroperators door Vlamingen en niet-Vlamingen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2024)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2024):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – totaal kolommen bedrijfstakken en consumptieve bestedingen	Vlamingen gebruiken Vlaamse output	2.349	82,26%	2.517.809.403
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Niet-Vlamingen, buitenlanders gebruiken Vlaamse output	136	4,76%	145.705.088
Regionale output – totaal kolom regionale uitvoer	Niet-Vlamingen, Belgen, gebruiken Vlaamse output	371	12,98%	397.361.151

BRON: FPB, RIOT2015, bewerking VSA

1.3. Totaalbeeld TSA-tabellen 1 en 2

Zie volgende bladzijde.

Tabel 33: TSA-TABEL 1: Consumptie-uitgaven van het inkomend toerisme in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar bestedingscategorie, herkomst, dag- of verblijfstoerist en motief, uitgedrukt in euro en prijzen 2024

		BRUSSELAARS EN WALEN IN VLAANDEREN					BUITENLANDERS IN VLAANDEREN					TOTAAL
		Dagtoeristen		Verblijfstoeristen			Dagtoeristen		Verblijfstoeristen			
BESTEDINGEN				Zakentoeurisme					Zakentoeurisme			
		Ontspanning	Zakentoeurisme	Ontspanning	MICE	ANDERE	Ontspanning	Zakentoeurisme	Ontspanning	MICE	ANDERE	
1	Accommodatie	—	—	214.594.386	8.931.585	10.464.849	—	—	617.532.873	173.280.509	225.993.420	1.250.797.622
2	Voeding- en drankverstreking	292.132.108	22.659.225	273.241.421	2.562.340	3.002.211	347.937.104	25.917.351	491.743.050	53.122.492	69.282.654	1.581.599.957
3	personenvervoer te land (spoor + weg + water)	70.853.373	9.996.717	15.228.774	146.419	171.555	20.496.426	11.434.125	51.732.345	6.324.106	8.247.935	194.631.777
4	personenvervoer door de lucht	—	—	22.184.722			—	—	1.242.207.255			1.264.391.977
5	Diensten van reisagentschappen, tour-operators en gidsen	—	—	397.361.151			—	—	145.705.088			543.066.240
6	Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	67.133.926	1.332.896	25.818.210	73.210	85.777	51.091.940	1.524.550	100.824.974	3.794.464	4.948.761	256.628.708
8	Andere	143.814.901	9.330.269	164.125.161	2.562.340	3.002.211	153.580.475	10.671.850	250.067.696	22.766.782	29.692.566	789.614.251
TOTAAL		573.934.308	43.319.107	1.103.794.761	18.309.231	21.452.331	573.105.946	49.547.876	2.658.763.239	363.901.430	474.602.302	5.880.730.532

■ Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio

— Niet van toepassing

De kolomtotalen worden -wanneer er kolom-overschrijdende gegevens zijn- berekend a rato van de verhouding in de volumes.

BRON: Volumes: ONS: Travepac 2016; Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Toerisme Vlaanderen: Cruisetoerisme 2019-2022; TIC 2024, Congresbarometer 2024, cruiseonderzoek 2024; WES: Kunststedenonderzoek 2011; Westtoer: Dagtoerisme Kust 2018, Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2023-2024. **Uitgaven:** FPB: RIOT en AGT 2015; ONS: Travepac 2016; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Onderzoek congresgangers 2024-2025, Cruisetoerisme 2019-2022; Westtoer: Onderzoek Tweede verblijven 2015, Dagtoerisme Kust 2018, Dagtrips door Belgen 2022, Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024, Onderzoek Tweede verblijvers 2024; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vakantieganger regio's 2017 en 2023;

Tabel 34: TSA-TABEL 2: Consumptie-uitgaven van het intern toerisme in het Vlaamse Gewest in 2024, opgesplitst naar bestedingscategorie, herkomst, dag- of verblijfstoerist en motief, uitgedrukt in euro en prijzen 2024

BESTEDINGEN		VLAMINGEN IN VLAANDEREN					VLAMINGEN DIE VERTREKKEN					TOTAAL
		Dagtoeristen		Verblijfstoeristen			Dagtoeristen		Verblijfstoeristen			
Ontspanning	Zakentoeurisme	Ontspanning	Zakentoeurisme		Ontspanning	Zakentoeurisme	Ontspanning	Zakentoeurisme				
			MICE	ANDERE				MICE	ANDERE			
1	Accommodatie	—	—	685.912.117	109.897.155	128.762.929	—	—	—	—	—	924.572.201
2	Voeding- en drankverstrekking	1.591.099.497	90.281.950	934.515.631	31.527.872	36.940.184	?	?	?	?	?	2.684.365.135
3	personenvervoer te land (spoor + weg + water)	354.124.963	43.924.817	78.161.349	2.980.787	3.492.492	86.639.215		86.802.804			656.126.427
4	personenvervoer door de lucht	—	—	—	—	—	—	—	2.218.368.928			2.218.368.928
5	Diensten van reisagentschappen, tour-operators en gidsen	—	—	136.507.764			—	—	2.381.301.638			2.517.809.403
6	Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	292.138.560	5.310.703	59.064.648	900.796	1.055.434	—	—	—	—	—	358.470.141
8	Andere	617.822.136	37.174.921	616.103.930	31.527.872	36.940.184	?	?	?	?	?	1.339.569.043
TOTAAL		2.855.185.155	176.692.391	2.500.916.685	181.139.357	212.235.103	86.639.215		4.686.473.370			10.699.281.277

 Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio

 Niet van toepassing

 Hierover hebben we geen informatie

De kolomtotalen worden -wanneer er kolom-overschrijdende gegevens zijn- berekend a rato van de verhouding in de volumes.

BRON: Volumes: Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Congresbarometer 2024; Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2023-2024. Uitgaven: FPB: RIOT en AGT 2015; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Onderzoek congresgangers 2024-2025; Westtoer: Onderzoek Tweede verblijven 2015, Dagtrips door Belgen 2022, Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024, Onderzoek Tweede verblijvers 2024; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vakantieganger regio's 2017 en 2023;

2. TSA-TABEL 4

De totale toeristische consumptie omvat verschillende componenten:

- de uitgaven door toeristen (grotendeels opgenomen in TSA-tabellen 1 en 2);
- de waarde van accommodatie in eigen vakantiehuizen;
- sociale overdrachten die ertoe leiden dat toeristen minder betalen dan de werkelijke kostprijs;
- andere vormen van toerismeconsumptie die niet elders zijn opgenomen.

2.1. Uitgaven door toeristen

Voor de Vlaamse TSA 2024 zijn alle toeristische uitgaven opgenomen in TSA-tabellen 1 en 2.

2.2. Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen

Wat: De waarde van accommodatie in eigen vakantiehuizen wordt bepaald op basis van het aantal 'gratis' overnachtingen in tweede verblijven (eigen gebruik of gratis verblijf bij familie of kennissen).

Bronnen: Westtoer: Trendrapport kust 2023-2024, Kustonderzoek 2021-2022 en Statbel: Reisonderzoek 2024.

Methode: Het aantal overnachtingen wordt vermenigvuldigd met een actuele huurprijs. Deze huurprijs is berekend op basis van de gemiddelde uitgave aan logies in gehuurde vakantiewoningen en op campings.

Resultaat

Tabel 35: Tegenwaarde van accommodatie door gebruikers tweede verblijven in het Gewest in 2024. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (in prijzen 2024)

	Volume (overnachtingen)	Prijs per persoon per nacht	Totale waarde
KUST: klassieke tweede verblijven	12.944.561	33,8	437.105.877
KUST: campings	3.845.930	19,1	73.509.942
ELDERS: klassieke tweede verblijven	3.313.558	33,8	111.890.677
ELDERS: campings	984.484	19,1	18.817.128
TOTAAL			641.323.624

BRON: Volumes: Statbel: Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport kust 2023-2024.
Uitgaven: Westtoer: kustonderzoek 2021-2022, bewerking VSA

2.3. 'Social transfers in kind'

Wat: Sociale overdrachten in natura betreffen subsidies die ervoor zorgen dat toeristen slechts een deel van de werkelijke kostprijs betalen, bijvoorbeeld voor cultuur of openbaar vervoer. Volgens het RMF mogen enkel subsidies worden opgenomen waarbij de begunstigten individueel identificeerbaar zijn.

In TSA-tabel 4 wordt daarom enkel de waarde opgenomen van individuele niet-marktdiensten, geleverd door overheden en instellingen zonder winst oogmerk ten behoeve van huishoudens, die bezoekers ten goede komen en waarvan de kost hoger ligt dan de prijs die bezoekers betalen. Andere subsidies, zoals voor toerismepromotie, -informatie of -onderzoek, worden niet opgenomen.

2.3.2 Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie

Wat: Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie in rekening brengen.

Bronnen: Subsidies voor toerisme, cultuur en recreatie worden in rekening gebracht op basis van gegevens uit de RIOT 2015, de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse overheid en de jaarrekeningen van lokale overheden. Zowel de methoden als de resultaten worden hieronder toegelicht. De uiteindelijke keuze valt op de methode op basis van begroting en jaarrekeningen.

A. Gebruikstabellen RIOT 2015

Methode en resultaat: In de gebruikstabellen van de interregionale input-outputtabellen worden de consumptieve bestedingen (P31) per product weergegeven, onder meer voor de institutionele sectoren overheid (S13) en instellingen zonder winstoogmerk (S15). De producten worden in de rijen weergegeven, waarbij enkel die IO-codes geselecteerd zijn die volgens het RMF overeenkomen met toeristische producten.

In de Vlaamse RIOT 2015 zijn subsidies geregistreerd in drie IO-codes die in de TSA als culturele en recreatieve diensten worden beschouwd: 90A, 91A en 93A. Voor elk van deze codes is via de onderliggende CPC-codes bepaald welk aandeel als toeristisch kan worden beschouwd. Dit toeristisch aandeel is vervolgens afgeleid op basis van gegevens uit de RSZ-statistiek.

Tabel 36: Sociale overdrachten cultuur en recreatie – regionale gebruikstabel 2015 (in euro en prijzen 2024)

RIOT 2015 - code	NACE 2008 - code	Beschrijving	Aandeel toerisme	Individuele consumptieve bestedingen (aandeel toerisme)		TOTAAL OP TE NEMEN BEDRAG
				Non-profit	Overheid	
90A	90	Creatieve activiteiten, kunst en amusement	40%	50.965.186	95.362.847	146.328.033
91A	91	Bibliotheken, archieven, musea en overige culturele activiteiten	55%	58.572.158	322.188.353	380.760.511
93A	93	Sport, ontspanning en recreatie	46%	13.845.731	209.369.448	223.215.179
						750.303.723

BRON: FPB: RIOT en AGT 2015; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; bewerking VSA

B. Begroting en jaarrekeningen

Methode en deelresultaten: Naast de RIOT-methode is ook een benadering uitgewerkt op basis van de Vlaamse begroting en de jaarrekeningen van lokale overheden. De subsidies aan gezinnen en aan vzw's ten behoeve van gezinnen zijn hierbij per thema geselecteerd uit de begroting.

Vlaamse subsidies:

- Algemene uitgavenbegroting via departement Financiën Begroting.
- COFOG: enkel (1) 04.72 Hotels en restaurants, (2) 04.73 Toerisme (3) 08.10 Diensten op het gebied van recreatie en sport en (4) 08.20 Diensten op het gebied van cultuur.
- Welke uitgaven: enkel inkomensoverdrachten en kapitaaloverdrachten
- ESR: enkel aan gezinnen en aan vzw's ten behoeve van de gezinnen

Tabel 37: Subsidies van de Vlaamse overheid die passen in TSA-Tabel 4 in 2024. Uitgedrukt in euro (in prijzen 2024).

	Inkomens- en kapitaaloverdrachten		TOTAAL
	aan vzw's ten behoeve van de gezinnen	aan gezinnen	
Toerisme	9.709.000	373.000	10.082.000
Recreatie en sport	34.878.000	275.000	35.153.000
Cultuur	279.447.000	22.850.000	302.297.000
TOTAAL	324.034.000	23.498.000	347.532.000

BRON: Departement FB: Uitgavenbegroting 2024, bewerking VSA

Subsidies provincies en gemeenten:

- Jaarrekeningen via databank Agentschap Binnenlands Bestuur
- Beleidsvelden: (1) 0522 Toerisme – Infrastructuur, (2) 0529 Overige activiteiten inzake toerisme, (3) 0700 Musea, (4) 0701 Cultuurcentrum, (5) 0702 Schouwburg, concertgebouw, opera, (6) 0710 Feesten en Plechtigheden, (7) 0711 Openluchtrecreatie, (8) 0712 Festivals, (9) 0719 Overige evenementen en (10) 0720 Monumentenzorg.
- Welke uitgaven: enkel subsidies
- Sectorcode: enkel aan huishoudens of vzw's.

Tabel 38: Subsidies van de provincies en gemeenten die passen in TSA-Tabel 4 in 2024. Uitgedrukt in euro (in prijzen 2024).

	Inkomens- en kapitaaloverdrachten				TOTAAL
	van gemeenten		van provincies		
	aan huishoudens	aan instellingen zonder winstoogmerk	aan huishoudens	aan instellingen zonder winstoogmerk	
Toerisme - Infrastructuur	3.205	89.842	0	0	93.047
Overige activiteiten inzake toerisme	0	411.029	0	2.881.168	3.292.197
Musea	10.909	1.195.006	0	0	1.205.915
Cultuurcentrum	265.314	12.146.672	0	0	12.411.986
Schouwburg, opera, concertgebouw	0	0	0	0	0
Feesten en plechtigheden	1.493.776	5.407.563	0	0	6.901.340
Openluchtrecreatie	6.000	621.513	47.500	0	675.013
Festivals	104.660	547.455	0	0	652.115
Overige evenementen	556.989	4.012.151	0	0	4.569.140
Monumentenzorg	759.350	2.775.391	41.064	323.487	3.899.293
TOTAAL	3.200.204	27.206.623	88.564	3.204.656	33.700.046

BRON: ABB: jaarrekeningen gemeenten en provincies 2024, bewerking VSA

Resultaat: Op basis van de methode met begrotings- en jaarrekeninggegevens wordt het totale bedrag aan relevante subsidies voor 2024 geschat op 381.232.046 euro.

2.3.3 Subsidies voor vervoer

Wat: Subsidies aan De Lijn, aan de NMBS en aan het luchtvervoer in rekening te brengen.

Bronnen: Uitgavenbegroting voor subsidies aan De Lijn en de luchthavens (via subsidieregister), Jaarverslag van de NMBS. Nieuwe toerisme-aandelen voor de luchthavens en een schatting voor de NMBS en de Lijn via gegevens van de luchthavens (jaarverslag en per mail), de NMBS (via dep MOW- Momo) en De Lijn (per mail).

Methode: Het totale subsidiebedrag wordt berekend en vervolgens vermenigvuldigd met een geschatte toeristische gebruiksratio, zodat enkel het toeristische aandeel van deze subsidies in rekening wordt gebracht.

Deelresultaten:

De Lijn:

In 2024 ontvangt De Lijn in totaal 1.443.418.000 euro aan Vlaamse subsidies. Het toeristisch aandeel wordt geschat op 8%, gebaseerd op het aandeel reizigers op verbindingen die sterk toeristisch georiënteerd zijn, zoals de kusttram, verbindingen naar Zaventem en verkeersstromen naar festivals en evenementen (via mail ontvangen van de Lijn). Op basis daarvan wordt een bedrag van 115.473.440 euro opgenomen.

NMBS:

De NMBS ontvangt in 2024 subsidies ter waarde van 1.229.400.000 euro (Jaarverslag NMBS). Het toeristische aandeel wordt geschat op basis van het aandeel opstappende reizigers in toeristische stations (Brussels-airport, Oostende, Knokke, De Panne en Blankenberge) ten opzichte van het totaal in alle Belgische stations. Op basis van deze verhouding wordt een toeristische ratio van 2,5% toegepast, wat resulteert in een bedrag van 30.497.230 euro aan subsidies voor treinvervoer.

Vlaamse luchthavens:

Subsidies aan de luchthavens komen uit het subsidieregisters (<https://subsidieregister.vlaanderen.be/>). Het toeristische aandeel wordt bepaald op basis van het aantal vliegbewegingen van lijnvluchten, chartervluchten en zakenvluchten ten opzichte van het totaal aantal vluchten. Niet-toeristische vluchten, zoals vracht- en opleidingsvluchten, worden uitgesloten. Voor de luchthaven Kortrijk-Wevelgem, waarvoor geen gedetailleerde gegevens beschikbaar zijn, wordt het toeristische aandeel benaderd op basis van het aantal turboprop- en jetvluchten. De vliegbewegingen van propellertoestellen (voornamelijk lesvluchten) en helikopters worden niet meegeteld.

Tabel 39: Opgenomen kredieten voor subsidies van het departement MOW 2024 (in euro)

BEGROTING 2022: MOW	TOTAAL bedrag	Aandeel toerisme	
Werkingsubsidie Lem Antwerpen	4.369.513	21%	910.762
Werkingsubsidie Lem Oostende	447.381	17%	77.631
Investeringsubsidie Lem Oostende	768.627	17%	133.375
Werkingsubsidie Lem Oostende	7.150.308	17%	1.240.746
Investeringsubsidie S&S Nv Kortrijk-Wevelgem	985.030	15%	147.754
Werkingsubsidie S&S Nv Kortrijk-Wevelgem	2.043.689	15%	306.553
ALGEMEEN TOTAAL	15.764.548		2.816.822

BRON: begroting MOW 2024, via subsidieregister departement FB
toeristische ratio's via cijfers van luchthavens, bewerking VSA

Resultaat:

In totaal wordt voor 2024 een bedrag van 145.970.670 euro aan subsidies voor vervoer over land opgenomen en 2.816.822 euro voor luchtvervoer.

2.4 Andere vormen van toerismeconsumptie

2.4.1 Duurzame toerismegoederen

Wat: Duurzame toerismegoederen omvatten uitgaven aan goederen die specifiek worden aangekocht met het oog op toeristische activiteiten.

Bronnen: Huishoudbudget enquête of HHBE 2024.

Methode: De berekening is gebaseerd op de Huishoudbudgetenquête 2024. De gemiddelde uitgave per inwoner aan relevante duurzame goederen wordt vermenigvuldigd met het gemiddelde aantal inwoners in het Vlaamse Gewest tussen 01/01/2024 en 01/01/2025.

Resultaat:

Tabel 40: Totale uitgaven aan duurzame toerismegoederen in het Vlaamse Gewest, in 2024 (in euro en prijzen 2024)

Categorie	Gemiddelde uitgave per persoon per jaar	Totale uitgave Vlaams Gewest
Uitrusting voor fotografie, cinema en optische instrumenten	7,5	51.392.124
Duurzame goederen voor ontspanning buiten: motorhomes, caravans, boten, ...	41,0	280.688.071
Onderhoud en herstelling van duurzame goederen voor ontspanning	6,5	44.166.962
Sportuitrusting, campinguitrusting en herstelling	36,6	250.587.933
TOTAAL	91,6	626.835.090

BRON: Statbel: HHBE 2024, bewerking VSA

2.4.2 Uitgaven rederijen en bemanning cruises

Wat: Uitgaven door rederijen cruiseschepen en bemanningsleden cruises in Vlaamse havens.

Bronnen: Toerisme Vlaanderen: Onderzoek Cruises 2019-2022

Resultaat: In totaal besteden rederijen in 2024 6.717.737 euro en bemanningsleden 1.357.458 euro (prijzen 2024). De uitgaven van rederijen worden opgenomen onder transport over water, terwijl de uitgaven van bemanningsleden worden opgenomen onder de categorie 'andere'.

2.4.3 Uitgaven organisatoren congressen

Wat: Uitgaven door organisatoren bij congressen in het Vlaamse Gewest

Bronnen: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Onderzoek Congresorganisatoren 204-2025

Methode: Uit dit onderzoek blijkt dat de gemiddelde uitgave per deelnemer 511 euro bedraagt (prijzen 2024). Het totale aantal evenementen of deelnemers is echter niet volledig gekend. Beschikbare cijfers uit de Congresbarometer en de ICCA-database geven een onderschatting. Daarom wordt gewerkt met het aantal aankomsten met motief MICE in 2024 (1.205.021). Niet alle verblijfstoeristen nemen effectief deel aan evenementen, terwijl een deel van de dagtoeristen niet wordt meegerekend. Deze benadering wordt beschouwd als een evenwichtige schatting.

Resultaat: Op basis van deze benadering bedraagt het totale bedrag aan uitgaven door congresorganisatoren 616.262.376 euro.

2.5 Totaalbeeld TSA-tabel 4

Tabel 41: TSA-tabel 4: Totale toerismeconsumptie in het Vlaamse Gewest in 2024 (in euro en prijzen 2024)

		UITGAVEN TOERISTEN		ANDERE COMPONENTEN VAN TOERISTISCHE CONSUMPTIE					
BESTEDINGEN		TSA-	TSA-	Accommodatie 2e verblijven	Subsidies	Duurzame goederen	Cruises	Organisatie congressen	TOTAAL
		Tabel 1	Tabel 2						
1	Accommodatie	1.250.797.622	924.572.201	641.323.624					2.816.693.447
2	Voeding- en drankverstrekking	1.581.599.957	2.684.365.135						4.265.965.092
3	Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	194.631.777	656.126.427		145.970.670		6.717.737		1.003.446.611
4	Personenvervoer door de lucht	1.264.391.977	2.218.368.928		2.816.822				3.485.577.727
5	Diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen	543.066.240	2.517.809.403						3.060.875.643
6	Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	256.628.708	358.470.141		381.232.046				996.330.895
7	Diensten voor organisatie van congressen							616.262.376	616.262.376
8	Andere	789.614.251	1.339.569.043			626.835.090	1.357.458		2.757.375.842
TOTAAL		5.880.730.532	10.699.281.277	641.323.624	530.019.539	626.835.090	8.075.195	616.262.376	19.002.527.633

BRON: ABB: jaarrekeningen gemeenten en provincies 2024; Departement FB: Uitgavenbegroting 2024, Subsidieregister 2024; Departement MOW: Momo; De Lijn: informatie via mail; FPB: RIOT en AGT 2015; NMBS: Jaarverslag 2024; ONS: Travelpac 2016; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; RSZ 2024; Statbel: HHBE 2024, Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Toerisme Vlaanderen: Cruisetoerisme 2019-2022,Kunststedenonderzoek 2022-2023, TIC 2024, Congresbarometer 2024, cruiseonderzoek 2024, Onderzoek congresgangers en congresorganisatoren 2024-2025; Vlaamse luchthavens: Jaarverslag en informatie via mail; WES: Kunststedenonderzoek 2011; Westtoer: Onderzoek Tweede verblijven 2015, Dagtoerisme Kust 2018, Dagtrips door Belgen 2022, Kustonderzoek 2021-2022, Trendrapport Kust 2023-2024,Onderzoek Tweede verblijvers 2024; Westtoer en Provinciale toerismeorganisaties: Vakantieganger regio’s 2017 en 2023

3. TSA-TABEL 5: Aanbod van toerisme

Wat: Het aanbod van toerisme, bestaande uit drie componenten

- Het aanbod van de in het Vlaamse Gewest geproduceerde toeristische dienstengroepen, in basisprijzen, ongeacht of ze toeristisch worden gebruikt.
- Intermediair verbruik van de toeristische producenten, in aankooprijzen.
- Toegevoegde waarde van de toeristische producenten, in basisprijzen.

Alle informatie over de toeristische producenten wordt ook steeds in relatie gebracht met het totaal van alle andere producenten zodat de gehele Vlaamse productie in beeld komt.

Bronnen: Interregionale Input-Outputtabellen (RIOT) en de regionale Aanbod- en Gebruikstabellen (AGT) voor het Vlaamse Gewest. Vooral cijfers uit de aanbodtabel en de gebruikstabel (in aankooprijzen) worden gebruikt. De cijfers hebben betrekking op het jaar 2015 en zijn aangeleverd voor 138 bedrijfstakken door het Federaal Planbureau. Omdat voor bepaalde bedrijfstakken detailinformatie nodig is die de RIOT niet biedt, worden een aantal variabelen verfijnd op basis van de gedecentraliseerde RSZ-statistiek van juni 2024. Daarbij wordt gewerkt met de totale loonsom op NACE 5-digitniveau in het Vlaamse Gewest.

Methode en deelresultaten:

Toeristische bedrijfstakken in de kolommen: Om te bepalen welke bedrijfstakken toeristisch zijn, wordt aansluiting gezocht bij het RMF 2008 en de IRTS 2008. Deze documenten geven een overzicht van de relevante ISIC-codes (rev. 4), die worden omgezet naar de corresponderende NACE 2008-codes waarop de RIOT 2015 is gebaseerd. De waarde in de RIOT-codes wordt vervolgens verfijnd tot het vereiste detailniveau op basis van de totale loonsom op 5-digitniveau uit de gedecentraliseerde RSZ-statistiek (30 juni 2024).

Voor accommodatie in tweede verblijven wordt een ratio bepaald op basis van 2 componenten. Eerst worden de relevante codes geselecteerd, waarna deze enkel worden opgenomen in verhouding tot het belang van de tewerkstelling in de kustgemeenten. Op die manier worden uitsluitend vakantiewoningen aan de kust meegenomen en niet de volledige vastgoedmarkt in Vlaanderen. Voor touroperators wordt bovendien enkel de marge opgenomen en niet de volledige output.

Tabel 42: Omzetten ISIC codes uit RMF 2008 naar de bedrijfstakken-codes in de RIOT 2015

TSA- industrie	ISIC -rev4	NACE 2008	RIOT-CODE	MAAR WAT IS TE VEEL	RESULTAAT
1 Accommodatie	5510 Short term accomodation activities	5510			
a) accommodatie m.u.v. tweede verblijven	5520 Recreational vehicle parks, trailers parks and campings	5520	55A		100% van 55A
	5590 Other accomodation	5530			
b) accommodatie m.b.t. tweede verblijven	6810 Real estate activities with own or leased property (related to second homes and timesharing)	5590			
		6810		Alles wat niet aan de kust is, is te veel, daarnaast ook: 68.202, 68.203 en 68.204: Verhuur en exploitatie van sociale woningen, niet-residentiele gebouwen en terreinen;	7% van 68A+68B
		6820	68A en 68B	68.312 Schatten en evalueren van onroerend goed	
	6820 Real estate activities on a fee or contract basis (related to second homes and timesharing)	6830		68.322 Beheer niet-residentieel onroerend goed	
2 Voeding- en drankverstrekkers	5610 Restaurants and mobile food service activities	5610			
	5629 Other food service activities	5629	56A	56.21 Catering	92,0% van 56A
	5630 Beverage serving activities	5630			
3 Personenvervoer via het spoor	4911 Passenger rail transport	4910	49A	49.20 Goederenvervoer per spoor	81% van 49A
4	4922 Other passenger land transport	4931	49B		100% van 49B

Personenvervoer over de weg				4932			
				4939			
5	Personenvervoer over water	5011	Sea and coastal passenger water transport	5010	50A	50.20 Goederenvervoer over zee- en kustwateren	11% van 50A
		5021	Inland passenger water transport	5030	50B	50.40 Goederenvervoer over binnenwateren	34% van 50B
6	Personenvervoer door de lucht	5110	Passenger air transport	5110	51A	51.20 Goederenvervoer door de lucht	93% van 51A
7	Huur van transport-uitrusting	7710	Renting and leasing of motor vehicles	7711	77A	77.12 Verhuur en lease van vachtauto's	88% van 77A
8	Reisagentschap- pen, touroperators en gidsen	7911	Travel agency activites	7911	79A	van 79.12 touroperators mogen enkel de marges (18%) meegenomen worden. 82% van 79.12 is dus te veel	75% van 79A
		7912	Tour operator activities	7912			
		7920	Other reservation service activities	7990			
9	Culturele bedrijven	9000	Creative, arts and entertainment activities	9001	90A		100% van 90A
				9002			
				9004			
				9003			
		9102	Museum activities and operation of historical sites and buildings	9102	91A	91.01 Bibliotheken en archieven	55% van 91A
9103	Botanical and zoological gardens and nature reserve activities	9104					
10	Sport- en recreatiebedrijven	9200	Gambling and betting activities	9200	92A		100% van 92A
		9311	Operation of sports facilities	9311	93A	93.12 Activiteiten van sportclubs	55% van 93A
				9313			
		9319	Other sports activities	9319			
		9321	Operation of amusement parks and theme parks	9321			
		9329	Other amusement and recreation activities nec	9329	77B	77.22 Verhuur van video, dvd's en cd's 77.29 Verhuur en lease van andere consumentenartikelen	34% van 77B
		7721	Renting and leasing of recreational and sports goods	7721			
		11	Kleinhandel in landspecifieke karakteristieke toerisme-goederen	Bestaat niet op 4digit: kleinhandel in gespecialiseerde winkels: - in sport- en kampeerartikelen - in souvenirs, ambachtelijke producten en religieuze artikelen		47.640	47A
				47.786			
12	Landspecifieke toerisme bedrijven	8230	Organization of conventions and trade shows	8230	82A	82.1 Administratieve en ondersteunende activiteiten voor kantoren 82.2 Callcenters 82.9 Zakelijke dienstverlening, n.e.v.	7% van 82A

BRON: FPB: RIOT en AGT 2015; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; bewerking VSA.

Toeristische producten en diensten in de rijen: Om te bepalen welke producten en diensten toeristisch zijn, wordt opnieuw gebruikgemaakt van het RMF 2008 en de IRTS 2008. Deze bevatten een overzicht van CPC-2008-productcodes die internationaal als toeristisch worden beschouwd. Deze codes worden omgezet naar CPA-codes 2008 en vervolgens naar RIOT-codes. Daarna wordt per product het toeristisch aandeel bepaald op basis van de loonsommen op 5-digitniveau uit de RSZ-statistiek. Voor tweede verblijven wordt enkel de waarde in de kustgemeenten meegerekend.

Tabel 43: Omzetten CPC codes uit RMF 2008 naar de productcodes in de RIOT 2015

TSA- producten	CPC-code 2008	CPA- code 2.1	RIOT- CODE	MAAR WAT IS TE VEEL	RESULTAAT
1 Accommodatie	63111	55.10.10			
a) accommodatie m.u.v. tweede verblijven	63112	55.20.19			
	63113	55.20.12			
	63114	55.20.11			
	63120	55.30.11	55A		100% van 55A1
	63130	55.30.12			
	63210	55.90.11			
	63290	55.90.13			
		55.90.19			
b) accommodatie m.b.t. tweede verblijven	72111	68.20.11		Alles wat niet aan de kust is, is te veel, daarnaast ook:	
	72211	68.32.11	68A en 68B	- 68.202; 68.203 en 68.204: Verhuur en exploitatie van sociale woningen, niet-residentiele gebouwen en terreinen	7% van 68A+68B
	72213	68.32.12			
	72221	68.31.11		-68.312 Schatten en evalueren van onroerend goed	
	72223	68.31.12		-68.322 Beheer niet-residentieel onroerend goed	
2 Voeding- en drank- verstrekking	63310	56.10.11			
		56.10.12			
	63320	56.10.13	56A	56.210 Catering	83% van 56A
	63399	56.10.19			
	63400	56.30.10		56.290 Overige eetgelegenheden	
3 Personenvervoer via het spoor	64131	49.10.11			
	64210	49.10.19	49A	49.200 goederenvervoer per spoor	81 % van 49A
4 Personenvervoer over de weg	64111	49.31.10			
	64112	49.31.21			
	64113	49.31.22			
	64114	49.39.13			
	64115	49.32.11			
	64116	49.32.12			
	64117	49.39.35			
	64118	49.39.33	49B		100% van 49B
	64119	49.39.20			
		49.39.39			
	64132	49.39.32			
	64221	49.39.11			
	64222	49.39.12			
	64223	49.39.34			
	66011	49.39.31			
5 Personenvervoer over water	64121	50.30.11			
	64122	50.30.12			
	64129	50.30.19	50B	50.400 Goederenvervoer over binnenwateren	34% van 50B
	64133	50.30.13			
	64231	50.10.11			
	64232	50.10.12	50A	50.200 Goederenvervoer over zee- en kustwateren	11% van 50A
	64239	50.10.19			
6 Personenvervoer door de lucht	64134	51.10.15			
	64241	51.10.11			
	64242	51.10.12			
	64243	51.10.13	51A	51.210 Goederenvervoer door de lucht	93% van 51A
	64244	51.10.14			
	64250	51.22.11			
7 Huur van transport- uitrusting	73111	77.11.10	77A	77.120 Verhuur en lease van vrachtauto's	88% van 77A

8 Diensten v reisagent-schappen, tour-operators en gidsen	85511	79.11.11			
	85512	79.11.12			
	85513	79.11.13			
	85514	79.11.14			
	85519	79.11.19			
	85521	79.11.21			
	85522	79.90.31	79A		100% van 79A
	85523	79.11.22			
	85524	79.11.23			
	85539	79.90.39			
	85540	79.12.11			
	85550	79.90.20			
	85561	79.90.11			
	85562	79.90.12			
9 Cultuurdiensten	96220	90.02.11		90.02.12 Promotie en organisatie van uitvoeringen	
	96310	90.01.10	90A	90.03 Scheppende kunsten 90.04 Exploitatie van zalen	40% van 90A
	96411	91.02.10			
	96412	91.03.10	91A	91.01 Bibliotheken en archieven	55% van 91A
	96421	91.04.11			
	96422	91.04.12			
10 Recreatie-en sportdiensten	96929	92.00.11		92.00.14 online kansspelen	
		92.00.12	92A		100% van 92A
		92.00.13			
		92.00.19		92.00.21 online bookmakers	
		92.00.29			
	96520	93.11.10			
	96590	93.19.19			
	96910	93.21.10		93.12 Sportclubs	
	96930	93.29.22	93A	93.13 Fitnesscentra	46% van 93A
	96990	93.29.11		93.191 Activiteiten van sportbonden en federaties	
		93.29.19		19.192 Zelfstandig werkende sportbeoefenaars	
		93.29.21			
		93.29.29			
11 Kleinhandel in land-specifieke toerisme-goederen	Niet om-schreven, zelf kiezen	47.640			
		47.786	47A	Bijna alles is te veel, enkel deze twee codes opnemen	2% van 47A
12 Diensten van landspecifieke toerisme bedrijven	85961	82.30.11		82.1 Administratieve en ondersteunende activiteiten voor kantoren	
	85962	82.30.12		82.2 Callcenters	7% van 82A
				82.9 Zakelijke dienstverlening, niet elders vermeld	

BRON: FPB: RIOT en AGT 2015; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; bewerking VSA

Het intermediair verbruik en de toegevoegde waarde per kolom: Deze worden rechtstreeks afgeleid uit de gebruikstabellen, met toepassing van dezelfde RIOT-codes en verdeelsleutels als in de voorgaande tabellen.

Resultaat: Totaal TSA-tabel 5

Tabel 44: TSA-tabel 5: Het aanbod van toeristische en andere producten en diensten in toeristische en andere bedrijfstakken in het Vlaamse Gewest in 2024 (in miljoen euro en in prijzen 2024)

		TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN												ANDERE BEDRIJFS- TAKKEN	ALGEMEEN TOTAAL (in basis- prijzen)	
		1a Accommo- -datie	1b Acc. mbt tweede verblijven	2 Voeding- en drank- ver- strekkers	3 Personen- vervoer over land (spoor + weg)	4 Personen- vervoer over water	5 Personen- vervoer door lucht	6 Huur van transport- uitrusting	7 Reisagent- schappen, tourope- rators + gidsen	8 Culturele activi- teiten	9 Sport- en recreatie bedrijven	10 Kleinhan- del souvenirs, sport en kampeer	11 Organisatie congressen en beurzen			TOTAAL
1	a) Accommodatie	1.851	0	111	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.963	32	1.994
	b) Accommodatie mbt tweede verblijven	1	81	2	3	0	0	0	0	0	0	0	0	87	2.579	2.666
2	Voeding- en drank	56	0	7.981	0	0	0	0	0	7	93	0	0	8.137	858	8.995
3	Personenvervoer over land (spoor + weg)	0	0	0	3.453	0	0	0	0	0	0	0	0	3.453	200	3.654
4	Personenvervoer over water	0	0	0	0	54	0	0	0	0	0	0	0	54	383	437
5	Personenvervoer lucht	0	0	0	1	0	2.956	0	0	0	0	0	0	2.957	528	3.486
6	Huur trans-portuitrusting	0	0	0	2	0	0	2.504	0	0	0	0	0	2.505	503	3.009
7	Reisagent. tour- operators en gidsen	0	0	0	30	0	0	0	2.265	6	0	0	0	2.300	761	3.061
8	Cultuurdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	608	7	0	0	616	330	946
9	Recreatie en sportdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	739	0	0	740	466	1.206
10	Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer Diensten voor	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	0	6	309	315
11	organisatie van congressen en beurzen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	23	23	347	371
12	Andere	47	2.530	1.694	515	309	238	362	0	914	798	376	328	8.112	641.186	649.298
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)		1.956	2.611	9.789	4.004	363	3.194	2.866	2.265	1.536	1.638	382	351	30.955	648.482	679.437
INTERMEDIAR VERBRUIK (aankoopprijzen)		934	731	5.843	2.047	244	2.642	1.364	1.824	959	945	155	212	17.899	372.428	390.327
TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)		1.022	1.880	3.946	1.957	120	553	1.502	442	576	693	226	139	13.057	276.054	289.110

BRON: FPB: RIOT en AGT 2015; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; bewerking VSA

4. TSA-tabel 6: Aanbod en verbruik van toerisme

Wat: TSA-tabel 6 brengt de informatie uit de voorgaande TSA-tabellen samen. Ze wordt opgemaakt door de samenvattende tabel van de consumptie, met name TSA-TABEL 4 te koppelen aan TSA-TABEL 5 die het aanbod meet. Daarenboven wordt de nodige informatie toegevoegd om de overgang te kunnen maken tussen de output aan basisprijzen (in TSA-tabel 5) en de consumptie tegen aankooprijzen (in TSA-tabel 4).

Bron: Alle bronnen uit TSA-Tabel 4 en TSA-Tabel 5, aangevuld met informatie uit de RIOT 2015.

Methode: Het totale aanbod gekoppeld aan de totale consumptie (beide aan aankooprijzen) van de verschillende toeristische producten en diensten.

- In de eerste plaats wordt het totale aanbod aan aankooprijzen berekend door het totaalbedrag per rij vermeld in TSA-tabel 5, te vermeerderen met de cijfers bekomen in drie kolommen van blok 2: import, belastingen min subsidies en de marges. De juiste cijfers komen uit de RIOT halen.
 - Import: Enkel de invoer meetellen van producten die daadwerkelijk hier worden aangekocht door toeristen. Zoals in de eerdere meetmomenten van de Vlaamse TSA nemen we daarom enkel de invoer op voor de rij 'andere producten en diensten'.
 - Belastingen – subsidies: Per rij halen we deze gegevens uit de RIOT, we werken uiteraard met de verdeelsleutels op de rijen, zoals toegepast bij TSA-tabel 5.
 - Transport- en handelsmarges: Gezien er enkel in de laatste groep producten (andere) marges zitten en het totaal van de marges nul is, wordt deze kolom niet apart gepubliceerd. In elke rij staat er immers een cijfer nul, zodat er geen invloed is op de totale output aan aankooprijzen.
- In de tweede plaats wordt de totale toeristische consumptie per product (dus per rij) overgenomen uit de totalen in TSA-tabel 4.
- In de derde kolom wordt ten slotte de toerismeratio bepaald op basis van beide voorgaande cijfers. De toerismeratio is immers gelijk aan de totale toeristische consumptie gedeeld door het totale aanbod van een bepaald product of een bepaalde dienst. Hierbij worden wel een aantal correcties gedaan:
 - Gezien er geen informatie beschikbaar is betreffende de consumptie van sommige goederen en diensten voor 2 categorieën, voegen we zelf een ratio in. Het gaat om het invoegen van een 100%-ratio voor de reisagentschappen, touroperators en gidsen en voor van het personenvervoer door de lucht.
 - Bij 2 categorieën wordt een ratio van meer dan 100% bekomen. Dat kan gezien het niet altijd duidelijk is in welke categorie bepaalde uitgaven toegewezen moeten worden. We kiezen er daarom voor om in dit geval, de uitgaven af te toppen op 100% en de overige uitgaven toe te bedelen aan de categorie die mogelijk aanleunt. In 2024 werd een hoger aandeel bekomen in 2 categorieën:
 - Accommodatie: er werd een toerisme-ratio van 109% gemeten. De 9% extra consumptie, goed voor 181 miljoen euro werd toegekend aan de categorie uitgaven mbt accommodatie in tweede verblijven
 - Organisatie van congressen: Het verbruik rekenden we hier als de volledige uitgaven door organisatoren van congressen, gezien we niet konden opsplitsen volgens de dingen waaraan ze geld uitgaven. Een groot deel daarvan zal naar de diensten voor organisatie van congressen en beurzen gaan, maar vermoedelijk gaat ook een groot deel uitgaven naar eten en drinken dat voorzien wordt voor de deelnemers of wordt er promotiemateriaal uitgedeeld. We rekenen dan ook 100% toe aan de diensten voor de organisatie van congressen, de overige 66% of 245 miljoen euro aan uitgaven, tellen we op bij de consumptie aan voeding- en drankverstrekking.

Deze toerismeratio's worden daarna in de volledige rij overgenomen. Voor elke rij (product of dienst) wordt dus deze ratio gebruikt om in elke kolom van die bepaalde rij het toeristisch aandeel van de output te berekenen. We gaan dan uit van de assumptie dat de productspecifieke toerismeratio gelijk is voor alle bedrijfstakken die dit product produceren. Deze aandelen worden nadien per bedrijfstak opgeteld (kolom) om te komen tot het toeristisch aandeel van de output, het intermediair verbruik en de toegevoegde waarde. Vanaf de Vlaamse en Brusselse TSA 2024 (en Belgische TSA 2022) wordt gewerkt met een meer gedetailleerde meting van het toerisme-aandeel van het intermediair verbruik, wat resulteert in een iets hogere waarde voor het toeristisch aandeel van het intermediair verbruik in de totale toeristische sector en dus een iets lagere waarde voor de toegevoegde waarde.

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 6, zie volgende blz.

Omwille van de breedte van de tabel geven we enkel het rechterdeel mee (waar de belangrijkste berekeningen van bovenstaande cijfers getoond worden). De andere cijfers (details per bedrijfstak) kunnen opgevraagd worden. De totalen per bedrijfstak en het relatieve belang van de bedrijfstakken in de toegevoegde waarde worden hieronder wel weergegeven.

Tabel 45: TSA-TABEL 6 (rechterdeel): Totale aanbod en toeristische consumptie in het Vlaamse Gewest in 2024, uitgedrukt in miljoen euro en prijzen 2024

	TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN		ANDERE BEDRIJFSTAKKEN		TOTAAL VLAAMSE OUTPUT (aan basisprijzen)	IMPORT		BELASTINGEN - SUBSIDIES		TOTALE VLAAMSE OUTPUT (aankoop- prijzen)	TOTALE TOERISTISCHE CONSUMPTIE (TSA-TABEL 4)	TOTALE TOERISTISCHE CONSUMPTIE (TSA-TABEL 4) – herrekend indien > 100%	TOERISME- RATIO per product of dienst (in %)	
	Output	Toer Aan	Output	Toer Aan		output	Toer Aan	output	Toer Aan					
1a) Accommodatie	...	1.963	1.963	32	32	1.994	0	0	0	0	1.994	2.175	1.994	100
1b) Accommodatie mbt tweede verblijven	...	87	21	2.579	620	2.666	0	0	0	0	2.666	641	641	24,1
2 Voeding- en drankverstrekking	...	8.137	4.245	858	448	8.995	0	0	0	0	8.995	4.266	4.693	52,2
3 Personenvervoer (muz door de lucht)	...	6.013	912	1.087	165	7.100	0	0	-481	-73	6.618	1.003	1.003	15,2
4 Personenvervoer door de lucht	...	2.957	2.957	528	528	3.486	0	0	0	0	3.486	3.486	3.486	100
5 Diensten van reisagentschappen, tour operators en gidsen	...	2.300	2.300	761	761	3.061	0	0	0	0	3.061	3.061	3.061	100
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	...	1.355	572	796	336	2.151	0	0	209	88	2.361	996	996	42,2
7 Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	...	23	23	347	347	371	0	0	0	0	371	616	371	100
8 Andere	...	8.119	22	641.495	1.724	649.614	364.452	979	12.102	33	1.026.167	2.757	2.757	0,3
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)	...	30.955	13.015	648.482	4.960	679.437				48				
TOTAAL INTERMEDIAR VERBRUIK (aankoopprijzen)	...	17.899	8.601	372.428	2.849	390.327								
TOTALE TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)	...	13.057	4.415	276.054	2.112	289.110								

BRON: Zie TSA-Tabellen 4 en 5

Tabel 46: Directe bruto toegevoegde waarde van toerisme in het Vlaamse Gewest in 2024, per bedrijfstak

	ABSOLUTE CIJFERS (in miljoen euro en prijzen 2024)	% IN DE TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN 4,4 miljard euro = 100%	% IN ALLE BEDRIJFSTAKKEN 6,5 miljard euro = 100%
Accommodatie	983	22%	15,06%
Accommodatie tweede verblijven	19	0,4%	0,29%
Voeding en drankverstreking	1.725	39%	26,44%
Personenvervoer over land en water	468	11%	7,18%
Personenvervoer door de lucht	512	12%	7,84%
Reisagentschappen, touroperators en gidsen	442	10%	6,77%
Culturele bedrijven	101	2%	1,55%
Bedrijven voor recreatie en sport	155	4%	2,37%
Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	1	0,01%	0,01%
Organisatie van congressen en beurzen	10	0,2%	0,15%
Andere bedrijfstakken	2.112	Niet van toepassing	32,36%

BRON: Zie TSA-Tabel 6

5. TSA-tabel 7

Wat: In TSA-tabel 7 wordt de tewerkstelling in de toeristische sector in beeld gebracht.

Bronnen: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), Gedecentraliseerde statistiek, momentopname 30 juni 2024; Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), Telling van de verzekeringsplichtigen, momentopname 31 december 2024.

Methode: Voor een uitgebreide methodologische uitleg verwijzen naar het rapport over tewerkstelling in de toeristische sector (Weekers, 2013b). Voor de loontrekkende tewerkstelling zijn gegevens op NACE 5digit beschikbaar, waardoor de cijfers rechtstreeks overgenomen kunnen worden voor alle NACE-codes die onder toerisme vallen. Voor de zelfstandigen wordt met activiteitscodes gewerkt. De beroepencodes die voor de sector toerisme belangrijk zijn, zijn CODE 407: Horeca; CODE 408: Vermakelijkheden; CODE 409: Foorkramers en CODE 510: Vrije beroepen in de kunst. Voor een aantal toeristische activiteiten zullen we geen cijfers hebben, omdat deze activiteiten in een veel grotere beroepengroep wordt opgenomen in de RSVZ-cijfers.

Voor verdere details over verdeling in categorieën, tewerkstelling naar statuut en geslacht: <https://toerismevlaanderen.be/nl/cijfers/onderzoek/economie-toerisme>

Resultaat:

TABEL 47: TSA-tabel 7: De totale tewerkstelling van loontrekkenden en zelfstandigen en helpers in de toeristische bedrijfstakken, in arbeidsplaatsen, 2024

AANTAL LOONTREKKENDE ARBEIDSPLAATSEN		AANTAL JOBS ALS ZELFSTANDIGE		TOTAAL
Accommodatie	16.501			
Accommodatie mbt tweede verblijven (in de kustgemeenten)	950			
Voeding en drankverstrekkers	68.892	Horeca	49.323	
Personenvervoer	32.903			
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus ed.	4.013			
Diensten voor cultuur	11.552	Vrije beroepen in de kunst	20.781	
Diensten voor sport- en recreatie	13.852	Foorkramers en vermakelijkheden	7.663	
Kleinhandel van landspecifieke, karakteristieke toerismegoederen: Sport- en kampeerartikelen, souvenirs en ambachtelijke producten	2801			
Niet toerisme karakteristieke bedrijven: Organisatie congressen en beurzen	1590			
TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN	153.054		77.767	230.821
Aandeel toeristische bedrijfstakken in totale tewerkstelling	6,1		9,6	7,0

BRON: Toerisme Vlaanderen o.b.v. RSZ, RSVZ, bewerking VSA

DEEL II: SCHATTING TSA BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE GEWEST

1. TSA-tabellen 1 en 2

Wat:

- TSA-tabel 1: inkomend toerisme of niet-Brusselse toeristen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.
- TSA-tabel 2 intern toerisme of Brusselse toeristen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Voor deze schatting werd beslist om beide tabellen samen op te maken en dus geen onderscheid te maken tussen inkomende en interne toeristen. Er wordt wel een opdeling gemaakt tussen de Belgische en buitenlandse toeristen in Brussel.

Bronnen:

- Volumes: Toerisme Vlaanderen: Toerisme in cijfers 2024, Congresbarometer 2024, en Kunststedenonderzoek 2011. Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024. Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2023-2024.
- Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Onderzoek congresgangers 2024-2025; Westtoer: Tweede verblijven 2024, Dagtrips door Belgen 2022.

Methode en deelresultaten:

Verblijfstoeristen:

Voor **de volumes** wordt analoog gewerkt aan de berekening voor de TSA Vlaamse Gewest (zie deel I): We starten van de overnachtingscijfers van Statbel en Toerisme Vlaanderen en doen de nodige aanpassingen op basis van de Platformdata van Statbel. In Brussel zijn de Platformdata zowel voor Belgen als voor buitenlanders hoger dan de cijfers uit de officiële overnachtingsstatistiek.

Tabel 48: Berekening van overnachtingscijfers van Belgische en buitenlandse verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2024 naar herkomst toerist en naar logiestype (op basis van twee bronnen).

	Overnachtingen in TIC			Overnachtingen in Platformdata	TOTAAL # overnachtingen
	NACE 55	NACE 55.1 + 55.201 + 55.202 + 55.3	NACE 55.203 + 55.204 + 55.209		
Belgen	1.640.742	1.629.322	11.420	<u>171.167</u>	1.800.489
Buitenlanders	5.732.229	5.647.668	84.561	<u>2.142.838</u>	7.790.506

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, bewerking VSA

Deze cijfers worden verder uitgesplitst naar motief a rato van hun belang in de officiële statistiek.

Tabel 49: Aantal Belgische overnachtingen in het Brusselse Gewest in 2024, opgesplitst naar macrobestemming en doel

	Ontspanning	Conferentie, congres en seminarie	Andere beroepsdoeleinden	TOTAAL
Belgen	714.892	711.061	374.535	1.800.489
Buitenlanders	3.992.270	2.164.681	1.633.556	7.790.506
TOTAAL	4.707.162	2.875.742	2.008.091	9.590.995

BRON: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, bewerking VSA

Verder werd ook (analoog aan de manier voor het Vlaamse Gewest) het aantal overnachtingen in tweede verblijven in Brussel geschat. Uit het Reisonderzoek 2024 van Statbel blijkt dat er voor elke Belgische overnachting in tweede verblijven aan de kust, er 0,034 zijn in Brussel. Dat maakt dat we in totaal ook 391.164 overnachtingen door Belgen in tweede verblijven tellen.

Wat de **uitgaven** van deze groepen toeristen betreft, wordt voor de toeristen in commerciële logies een beroep gedaan op het kunststedenonderzoek 2022-2023 van Toerisme Vlaanderen, waarin de uitgaven in Brussel beschikbaar zijn. Voor het zakentoeerisme wordt gewerkt met het onderzoek van Toerisme Vlaanderen naar de congresgangers 2024-2025, met name met het specifieke uitgavenprofiel in Brussel. Voor tweede verblijvers wordt het uitgavenprofiel zoals aan de kust overgenomen.

Tabel 50: Totale bestedingen door Belgische verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2024, voor het motief ontspanning opgesplitst naar bestedingscategorie en logiestype, uitgedrukt in euro en in prijzen 2024

VOLUME BESTEDINGEN	COMMERCIELE LOGIES		TWEDE VERBLIJVEN		TOTALE BESTEDINGEN
	Pp	714.892	Pp	391.164	
	pn	TOTAAL	pn	TOTAAL	
Logies	72,4	51.787.143	0,0	0	51.787.143
Maaltijden en drank	58,6	41.868.691	0,0	0	41.868.691
Attracties en ontspanning	17,2	12.316.983	38,4	15.001.726	27.318.709
Shopping	45,0	32.168.972	0,9	334.289	32.503.261
Verplaatsingen	3,2	2.300.478	12,6	4.944.173	7.244.650
Andere uitgaven	7,6	5.423.093	2,0	784.134	6.207.227
TOTAAL	204,0	145.865.359	53,9	21.064.322	166.929.681

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Westtoer: Trendrapport Kust 2023-2024. Uitgaven: Westtoer: onderzoek Tweede verblijven 2024; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, bewerking VSA

Tabel 51: Totale bestedingen door buitenlandse verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2024, voor het motief ontspanning opgesplitst naar bestedingscategorie, uitgedrukt in euro en in prijzen 2024

COMMERCIELE LOGIES		
VOLUME		3.992.270
BESTEDINGEN	Pp pn	TOTAAL
Logies	56,8	226.807.561
Maaltijden en drank	38,0	151.832.565
Attracties en ontspanning	14,3	57.046.818
Shopping	22,8	90.893.552
Verplaatsingen	7,2	28.800.967
Andere uitgaven	1,7	6.692.877
TOTAAL	140,8	562.074.340

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024, Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, bewerking VSA

Tabel 52: Totale bestedingen door Belgische verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2024, voor het motief zaken opgesplitst naar bestedingscategorie en logiestype, uitgedrukt in euro en in prijzen 2024

VOLUME	MICE	ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTAAL	TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	711.061 TOTAAL	Pp pn	374.535 TOTAAL	
Logies	147,5	104.897.718	147,5	55.252.481	160.150.199
Maaltijden en drank	41,3	29.371.361	41,3	15.470.695	44.842.056
Attracties en ontspanning	4,9	3.496.591	4,9	1.841.749	5.338.340
Shopping	11,8	8.391.817	11,8	4.420.198	12.812.016
Verplaatsingen	16,7	11.888.408	16,7	6.261.948	18.150.356
Andere uitgaven	1,0	699.318	1,0	368.350	1.067.668
TOTAAL	223,3	158.745.213	223,3	83.615.421	242.360.634

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2024-2025, bewerking VSA

Tabel 53: Totale bestedingen door buitenlandse verblijfstoeristen in het Brusselse Gewest in 2024, voor het motief zaken opgesplitst naar bestedingscategorie en logiestype, uitgedrukt in euro en in prijzen 2024

VOLUME	MICE	ANDERE BEROEPSDOELEINDEN		TOTAAL	TOTALE BESTEDINGEN
	Pp pn	2.164.681 TOTAAL	Pp pn	1.633.556 TOTAAL	
Logies	147,5	319.339.611	147,5	240.986.609	560.326.220
Maaltijden en drank	41,3	89.415.091	41,3	67.476.250	156.891.342
Attracties en ontspanning	4,9	10.644.654	4,9	8.032.887	18.677.541
Shopping	11,8	25.547.169	11,8	19.278.929	44.826.098
Verplaatsingen	16,7	36.191.823	16,7	27.311.816	63.503.638
Andere uitgaven	1,0	2.128.931	1,0	1.606.577	3.735.508
TOTAAL	223,3	483.267.278	223,3	364.693.068	847.960.346

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024; Statbel: Platformdata 2024. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen: Onderzoek congresgangers 2024-2025, bewerking VSA

Dagtoeristen met het motief ontspanning: Gegevens over volumes en uitgaven van Belgische dagtoeristen zijn beschikbaar in het onderzoek Dagtrips door Belgen van Westtoer, dat ook in Brussel plaatsvond. Voor de buitenlandse dagtoeristen zijn (net zoals bij de Vlaamse TSA) geen nieuwe cijfers beschikbaar voor de volumes. We werken daarom met de volumes uit de TSA 2018 (Weekers en De Maesschalck, 2020). Voor de uitgaven van de buitenlandse dagtoeristen worden de nieuwe cijfers uit het kunststedenonderzoek 2022-2023 gebruikt. We nemen het globale uitgavenprofiel (Belgen en niet-Belgen) van de dagtoeristen in Brussel, gezien een te kleine N voor het aantal buitenlandse dagtoeristen dat werd bevraagd.

Tabel 54: Bestedingen door Belgische en buitenlandse dagtoeristen in 2024 in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, voor het motief ontspanning, naar herkomst, type en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon en in het totaal (prijzen 2024).

VOLUME	BELGEN				BUITENLANDERS		
	DAGTOERISTEN		OMGEVINGSRECREANTEN		TOTALE BESTEDINGEN	1.366.773	
	Pp	14.836.000	Pp	10.482.000		Pp	
BESTEDINGEN	pn	TOTAAL	pn	TOTAAL		pn	TOTAAL
Logies	0,0	0	0,0	0	0	0	0
Maaltijden en drank	17,9	265.853.290	10,6	111.580.708	377.433.999	8,5	12.401.448
Transport ter plekke	5,2	77.151.377	1,5	15.315.172	92.466.549	2,1	3.028.261
Attracties en ontspanning	5,0	74.573.150	2,5	25.769.630	100.342.780	5,7	7.790.606
Andere uitgaven: shopping	7,7	113.665.241	4,1	42.947.036	156.612.277	29,7	40.593.158
Andere uitgaven: andere	2,4	35.168.618	1,7	17.534.170	52.702.789	8,4	11.480.893
TOTAAL	38,2	566.411.677	20,3	213.146.716	779.558.393	54,3	75.294.366

BRON: Volumes: Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2011. Uitgaven: : Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, bewerking VSA

Dagzakentoeeristen: Methode analoog aan deze voor de TSA Vlaams Gewest. Voor de volumes wordt gewerkt met de ratio van congressen in Vlaanderen, toegepast op de aankomstcijfers in het Brusselse Gewest. Voor de uitgaven wordt met het gemiddeld uitgavenprofiel van Belgen en buitenlandse dagzakentoeeristen in Brussel uit het onderzoek congresgangers 2024-2025.

Tabel 55: Bestedingen door dagzakentoeeristen in 2024 in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, opgesplitst naar herkomst en bestedingscategorie. Uitgedrukt in euro, in gemiddelde prijs per persoon per nacht en in het totaal (prijzen 2024).

VOLUME	BELGEN		BUITENLANDERS	
	1.582.230		864.990	
	Pp		Pp	
BESTEDINGEN	pn	TOTAAL	pn	TOTAAL
Logies	0,0	0	0,0	0
Maaltijden en drank	34,0	52.907.364	34,0	28.923.963
Attracties en ontspanning	2,0	3.112.198	2,0	1.701.410
Shopping	7,0	10.892.693	7,0	5.954.934
Verplaatsingen	19,0	29.565.880	19,0	16.163.391
Andere uitgaven	1,0	1.556.099	1,0	850.705
TOTAAL	63,0	98.034.233	63,0	53.594.402

BRON: Volumes: Toerisme Vlaanderen: TIC 2024, Congresbarometer 2024. Uitgaven: Toerisme Vlaanderen, Onderzoek congresgangers 2024-2025, bewerking VSA

De uitgaven aan personenvervoer door de lucht en aan diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen: Methode analoog aan Vlaamse TSA. Voor vervoer over de weg nemen we geen uitgaven mee.

Tabel 56: Berekening van het gebruik van luchtvervoer in het Brusselse Gewest door Belgen en niet-Belgen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2024)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2024):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – kolommen totaal bedrijfstakken, consumptieve bestedingen en interregionale uitvoer	Belgen gebruiken Brusselse output	640	90,08%	162.191.607
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Buitenlanders gebruiken Vlaamse output	70	9,92%	17.859.147

BRON: FPB, RIOT2015, bewerking VSA

Tabel 57: Berekening van het gebruik van diensten van reisagenten, touroperators en gidsen in het Brusselse Gewest door Belgen en niet-Belgen op basis van de gebruikstabellen uit de RIOT 2015 (in miljoen euro en prijzen 2015) en toepassing van de aandelen van dit gebruik op het aanbod dat in rekening wordt gebracht in TSA-tabel 6 (in euro en prijzen 2024)

REGIONALE GEBRUIKSTABELLEN 2015				Percentages toegepast op totale aanbod (prijzen 2024):
Bron	Interpretatie	Absoluut (miljoen euro)	Relatief	
Regionale output – kolommen totaal bedrijfstakken, consumptieve bestedingen en interregionale uitvoer	Belgen gebruiken Brusselse output	787	96,18%	733.018.641
Regionale output – totaal kolom uitvoer	Buitenlanders gebruiken Vlaamse output	31	3,82%	29.127.976

BRON: FPB, RIOT2015, bewerking VSA

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 1 en 2: zie volgende pagina

Tabel 58: TSA-tabellen 1 en 2: bestedingen door verschillende groepen toeristen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2024, in euro en prijzen 2024.

BELGEN IN BRUSSEL						BUITENLANDERS IN BRUSSEL				
BESTEDINGEN	Ontspanning		Zaken		Naar bestemming buiten Brussel	Ontspanning		Zaken		TOTAAL
	Dagtoeristen	Verblijfstoeristen	Verblijfstoeristen	Dagtoeristen		Dagtoeristen	Verblijfstoeristen	Verblijfstoeristen	Dagtoeristen	
1 Accommodatie	0	51.787.143	160.150.199	0	—	0	226.807.561	560.326.220	0	999.071.123
2 Voeding- en drankverstrekking	377.433.999	41.868.691	44.842.056	52.907.364	—	12.401.448	151.832.565	156.891.342	28.923.963	867.101.426
3 Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	92.466.549	7.244.650	18.150.356	29.565.880	—	3.028.261	28.800.967	63.503.638	16.163.391	258.923.691
4 Personenvervoer door lucht	—	—	—	—	162.191.607	—	17.859.147		—	180.050.754
5 Reisagentschappen, tour operators en gidsen	—	—	—	—	733.018.641	—	29.127.976		—	762.146.616
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	100.342.780	27.318.709	5.338.340	3.112.198		7.790.606	57.046.818	18.677.541	1.701.410	221.328.400
7 Andere	209.315.066	38.710.488	13.879.684	12.448.792		52.074.051	97.586.429	48.561.606	6.805.638	479.381.755
TOTAAL	779.558.393	166.929.681	242.360.634	98.034.233	895.210.248	75.294.366	586.153.040	870.868.768	53.594.402	3.768.003.766

■ Totalen op basis van het terugbrengen uit TSA-tabel 6 van de 100% ratio

— Niet van toepassing

De kolomtotalen worden -wanneer er kolom-overschrijdende gegevens zijn- berekend a rato van de verhouding in de volumes.

BRON: Volumes: Statbel: Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Toerisme Vlaanderen: Toerisme in cijfers 2024, Congresbarometer 2024, en Kunststedenonderzoek 2011; Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2023-2024.
Uitgaven: FPB: RIOT en AGT 2015; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; RSZ 2024; Toerisme Vlaanderen: Kunststedenonderzoek 2022-2023, Onderzoek Congresgangers 2024-2025; Westtoer: Tweede verblijven 2024, Dagtrips door Belgen 2022, bewerking VSA

2. TSA-TABEL 4

Wat: Totale toeristische consumptie:

- Toerisme-uitgaven TSA-tabel 1 en TSA-tabel 2
- Waarde van de accommodatie in eigen vakantiehuizen
- Sociale overdrachten die maken dat toeristen minder betalen dan de werkelijke kostprijs
- Andere vormen van toerismeconsumptie die niet elders zijn opgenomen.

Waar mogelijk werden de cijfers berekend voor het Brusselse Gewest, soms werden ze geschat aan de hand van de cijfers in de Vlaamse TSA.

Bronnen:

Zie TSA-tabel 1 en 2, TSA Vlaamse Gewest 2024

Methode:

Uitgaven door toeristen: Voor de Brusselse TSA 2024 konden alle uitgaven opgenomen worden in TSA-Tabellen 1 en 2.

Waarde accommodatie in eigen vakantiehuizen: idem als bij Vlaamse TSA: aantal overnachtingen (391.164) vermenigvuldigd met actuele huurprijs (33,8 euro per persoon per nacht).

Subsidies toerisme en vervoer over land: Schatting aan de hand van de verhouding in het Vlaamse Gewest tussen de bestedingen in bepaalde uitgavencategorieën in TSA-tabellen 1 en 2 en de bedragen opgenomen aan subsidies in die categorie.

Duurzame goederen: Voor de uitgaven aan duurzame goederen werd het gemiddelde bedrag per Vlaming (91,6 euro) vermenigvuldigd met het aantal inwoners in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest, midyear 2024 (1.252.696).

Uitgaven organisatoren congressen: methode analoog aan Vlaamse Gewest, met cijfers uit congressen in Brussel (416 euro per deelnemer), beschikbaar in het onderzoek van Toerisme Vlaanderen en aankomsten MICE in Brussel (1.113.792).

Resultaat: zie volgende bladzijde

Tabel 59: TSA-tabel 4: Totale toerismeconsumptie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2024, in euro en prijzen 2024.

BESTEDINGEN	UITGAVEN TOERISTEN	ANDERE COMPONENTEN VAN TOERISTISCHE CONSUMPTIE				TOTAAL
	(TSA-tabellen 1 en 2)	Accommodatie 2e verblijven	Subsidies	Duurzame goederen	Organisatie congressen	
1 Accommodatie	999.071.123	13.208.643				1.012.279.766
2 Voeding- en drankverstrekking	867.101.426					867.101.426
3 Personenvervoer te land (spoor + weg + water)	258.923.691		44.425.390			303.349.081
4 Personenvervoer door de lucht	180.050.754					180.050.754
5 Diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen	762.146.616					762.146.616
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	221.328.400		137.177.104			358.505.505
7 Diensten voor organisatie van congressen	0				455.685.406	455.685.406
8 Andere	479.381.755			114.745.358		594.127.113
TOTAAL	3.768.003.766	13.208.643	181.602.494	114.745.358	455.685.406	4.533.245.666

BRON: FPB: RIOT en AGT 2015; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; RSZ 2024; Statbel: HHBE 2024; Platformdata 2024, Reisonderzoek 2024; Toerisme Vlaanderen: Toerisme in cijfers 2024, Congresbarometer 2024, en Kunststedenonderzoek 2011 en 2022-2023, Onderzoek Congresgangers 2024-2025; Westtoer: Dagtrips door Belgen 2022, Trendrapport Kust 2023-2024 Tweede verblijven 2024; bewerking VSA

3. TSA-TABEL 5

Wat: Het aanbod van toerisme, bestaande uit drie componenten

- Het aanbod van de in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest geproduceerde toeristische dienstengroepen, in basisprijzen, ongeacht of ze toeristisch worden gebruikt.
- Intermediair verbruik van de toeristische producenten, in aankooprijzen.
- Toegevoegde waarde van de toeristische producenten, in basisprijzen.

Alle informatie over de toeristische producenten wordt ook steeds in relatie gebracht met het totaal van alle andere producenten zodat de gehele productie in het Brusselse Gewest in beeld komt.

Bronnen: Interregionale Input-Outputtabellen (RIOT) en de regionale Aanbod- en Gebruikstabellen (AGT). Vooral de cijfers uit de aanbodtabel en de gebruikstabel (aankooprijzen) worden gebruikt. De cijfers zijn van toepassing op het jaar 2015 en werden ons aangeleverd voor 138 verschillende bedrijfstakken door het Federaal Planbureau. Omdat bepaalde bedrijfstakinformatie op een hoger detailniveau nodig is dan de RIOT ons kan geven, zullen een aantal variabelen uit deze RIOT versleuteld worden aan de hand van de gedecentraliseerde RSZ-statistiek, juni 2024. Voor de versleuteling wordt de totale loonsom op NACE 5digit-niveau uit het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gebruikt.

Methode en deelresultaten:

Methode analoog aan de Vlaamse TSA. Enige afwijking tegenover de TSA voor het Vlaamse Gewest is dat er geen aanbodcijfers meegenomen zijn in het kader van tweede verblijven.

Tabel 60: Omzetten ISIC- en CPC-codes uit RMF 2008 naar de codes in de RIOT 2015.

	Bedrijfstakken	Producten
1. Accommodatie	100% van 55A	100% van 55A
2. Voeding en drankverstreking	92% van 56A	70% van 56A
3. Personenvervoer via het spoor	97% van 49A	97% van 49A
4. Personenvervoer via de weg	100% van 49B	100% van 49B
5. Personenvervoer over water	40% van 50A + 42% van 50B	40% van 50A + 42% van 50B
6. Personenvervoer door de lucht	99% van 51A	99% van 51A
7. Huur van transportuitrusting	98% van 77A	98% van 77A
8. Diensten van reisagentschappen, touroperators en gidsen	88% van 79A	100% van 79A
9. Diensten voor cultuur	100% van 90A + 41% van 91A	31% van 90A + 41% van 91A
10. Diensten voor recreatie en sport	100% van 92A + 61% van 93A + 12% van 77B	100% van 92A + 22% van 93A
11. Kleinhandel in souvenirs, sport en kampeermateriaal	4% van 47A	4% van 47A
12. Organisatie van congressen	16% van 82A	16% van 82A

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 5: zie volgende bladzijde

Tabel 61: TSA-tabel 5: Het aanbod van toeristische en andere producten in toeristische en andere bedrijfstakken in het Brusselse Hoofdstede lijke Gewest in 2024 (in miljoen euro en in prijzen 2024)

		TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN												ANDERE BEDRIJFS- TAKKEN	ALGEMEEN TOTAAL (In basis- prijzen)	
		1a Accommo- -datie	1b Acc. mbt tweede verblijven	2 Voeding- en drank- ver- strekkers	3 Personen- vervoer over land (spoor + weg)	4 Personen- vervoer over water	5 Personen- vervoer door lucht	6 Huur van transport- uitrusting	7 Reisagent- schappen, tourope- rators + gidsen	8 Culturele activi- teiten	9 Sport- en recreatie - bedrijven	10 Kleinhan- del souvenirs, sport en kampeer	11 Organisatie congressen en beurzen			TOTAAL
1	Accommodatie	937	0	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.020	10	1.030
2	Voeding- en drank	28	0	1.969	0	0	0	0	0	2	27	0	0	2.027	210	2.237
3	Personenvervoer over land (spoor + weg)	0	0	0	2.552	0	0	0	0	0	0	0	0	2.552	68	2.619
4	Personenvervoer over water	0	0	0	0	19	0	0	0	0	0	0	0	19	74	94
5	Personenvervoer lucht	0	0	0	1	0	154	0	0	0	0	0	0	155	25	180
6	Huur transportuitrusting	0	0	0	1	0	0	1.541	0	0	0	0	0	1.542	105	1.648
7	Reisagent. tour-operators en gidsen	0	0	0	8	0	0	0	663	2	0	0	0	674	88	762
8	Cultuurdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	215	4	0	0	220	193	413
9	Recreatie en sportdiensten	0	0	0	0	0	0	0	0	0	721	0	0	721	102	823
10	Kleinhandel souvenirs, sport en kampeer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5	0	5	127	132
11	Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	41	41	244	285
12	Andere	25	0	897	603	33	2	34	13	480	338	154	228	2.808	187.469	190.278
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)		990	0	2.950	3.165	52	156	1.575	677	700	1.090	159	269	11.783	188.717	200.500
INTERMEDIAR VERBRUIK (aankoopprijzen)		442	0	1.767	1.474	42	126	989	521	348	649	66	144	6.569	98.906	105.475
TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)		549	0	1.183	1.691	10	30	586	156	351	440	93	126	5.214	89.810	95.025

BRON: FPB: RIOT en AGT 2015; RSZ: Gedecentraliseerde statistiek juni 2024, loonsom 2024; bewerking VSA

4. TSA-TABEL 6

Wat: TSA-tabel 6 brengt de informatie uit de voorgaande TSA-tabellen samen. Ze wordt opgemaakt door de samenvattende tabel van de consumptie, met name TSA-TABEL 4 te koppelen aan TSA-TABEL 5 die het aanbod meet. Daarenboven wordt de nodige informatie toegevoegd om de overgang te kunnen maken tussen de output aan basisprijzen (in TSA-tabel 5) en de consumptie tegen aankooprijzen (in TSA-tabel 4).

Bron: Alle bronnen uit TSA-Tabel 4 en TSA-Tabel 5, aangevuld met informatie uit de RIOT

Methode: Methode analoog aan deze in het Vlaamse Gewest.

Net zoals bij de Vlaamse TSA wordt het totale aanbod (TSA-Tabel 5) gekoppeld aan het totale verbruik (TSA-Tabel 4). Ook nu worden enkele correcties gedaan aan de bekomen toerismeratio's:

- Gezien er geen informatie beschikbaar is betreffende de consumptie van sommige goederen en diensten voor 2 categorieën, voegen we zelf een ratio in. Het gaat om het invoegen van een 100%-ratio voor de reisagentschappen, touroperators en gidsen en voor van het personenvervoer door de lucht.
- In de categorie 'organisatie van congressen' wordt een ratio van 160 % bekomen. We kiezen er daarom voor om in dit geval, de uitgaven af te toppen op 100% en de overige uitgaven toe te bedelen aan de categorie die mogelijk aanleunt. Analoog aan de Vlaamse TSA rekenen we daarom. We rekenen dan ook 100% toe aan de diensten voor de organisatie van congressen, de overige 60% of 171 miljoen euro aan uitgaven, tellen we op bij de consumptie aan voeding- en drankverstrekking.
- De toerisme-ratio in de categorie personenvervoer ligt in Brussel 7%, terwijl die in Vlaanderen dubbel zo hoog ligt. Gezien dit verschil heel groot is, nemen we aan dat er een onderschatting van de uitgaven in Brussel gaat en trekken we deze op tot de Vlaamse toerismeratio van 15%.

Deze toerismeratio's worden daarna in de volledige rij overgenomen. Voor elke rij (product of dienst) wordt dus deze ratio gebruikt om in elke kolom van die bepaalde rij het toeristisch aandeel van de output te berekenen. We gaan dan uit van de assumptie dat de productspecifieke toerismeratio gelijk is voor alle bedrijfstakken die dit product produceren. Deze aandelen worden nadien per bedrijfstak opgeteld (kolom) om te komen tot het toeristisch aandeel van de output, het intermediair verbruik en de toegevoegde waarde. Vanaf de Vlaamse en Brusselse TSA 2024 (en Belgische TSA 2022) wordt gewerkt met een meer gedetailleerde meting van het toerisme-aandeel van het intermediair verbruik, wat resulteert in een iets hogere waarde voor het toeristisch aandeel van het intermediair verbruik in de totale toeristische sector en dus een iets lagere waarde voor de toegevoegde waarde.

Resultaat: Totaal TSA-Tabel 6, zie volgende blz.

Tabel 62: TSA-TABEL 6 (rechterdeel): Totale aanbod en toeristische consumptie in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2024, uitgedrukt in miljoen euro en prijzen 2024

		TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN		ANDERE BEDRIJFSTAKKEN		TOTAAL BRUSSELSE OUTPUT (aan basisprijzen)	IMPORT		BELASTINGEN - SUBSIDIES		TOTALE BRUSSELSE OUTPUT (aankoop- prijzen)	TOTALE TOERISTISCHE CONSUMPTIE (TSA-TABEL 4)	TOTALE TOERISTISCHE CONSUMPTIE (TSA-TABEL 4) – herkend indien > 100%	TOERISME- RATIO per product of dienst (in %)
		Output	Toer Aan	Output	Toer Aan		output	Toer Aan	output	Toer Aan				
1 Accommodatie	...	1.020	1.002	10	10	1.030	0	0	0	0	1.030	1.012	1.012	98
2 Voeding- en drankverstrekking	...	2.027	940	210	97	2.237	0	0	0	0	2.237	867	1.038	46
3 Personenvervoer (muz door de lucht)	...	4.113	624	247	38	4.361	0	0	-241	-36	4.120	303	303	15*
4 Personenvervoer door de lucht	...	155	155	25	25	180	0	0	0	0	180	180	180	100
5 Diensten van reisagentschappen, tour operators en gidsen	...	674	674	88	88	762	0	0	0	0	762	762	762	100
6 Culturele diensten + diensten voor recreatie en sport	...	940	264	295	83	1.235	0	0	42	12	1.278	359	359	28
7 Diensten voor organisatie van congressen en beurzen	...	41	41	244	244	285	0	0	0	0	285	456	285	100
8 Andere	...	2.813	5	187.597	357	190.410	119.295	227	2.589	5	312.294	594	594	0,2
TOTALE OUTPUT (basisprijzen)	...	11.783	3.705	188.717	942	200.500				-20				
TOTAAL INTERMEDIAR VERBRUIK (aankoopprijzen)	...	6.569	2.163	98.906	494	105.475								
TOTALE TOEGEVOEGDE WAARDE (basisprijzen)	...	5.214	1.542	89.810	448	95.025								

* Zelf ingevoegd (productratio uit
TSA Vlaamse Gewest) gezien
gemeten ratio BHG < 50% VG.

BRON: Zie TSA-Tabellen 4 en 5

5. TSA-tabel 7

Wat: In TSA-tabel 7 wordt de tewerkstelling in de toeristische sector in beeld gebracht.

Bronnen: Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ), Gedecentraliseerde statistiek, momentopname 30 juni 2024; Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ), Telling van de verzekeringsplichtigen, momentopname 31 december 2024.

Methode: Voor een uitgebreide methodologische uitleg verwijzen naar het rapport over tewerkstelling in de toeristische sector (Weekers, 2013b). Voor de loontrekkende tewerkstelling zijn gegevens op NACE 5digit beschikbaar, waardoor we de cijfers rechtstreeks kunnen overnemen voor alle NACE-codes die onder toerisme vallen. Voor de zelfstandigen wordt met activiteitencodes gewerkt. De beroepencodes die voor de sector toerisme belangrijk zijn, zijn CODE 407: Horeca; CODE 408: Vermakelijkheden; CODE 409: Foorkramers en CODE 510: Vrije beroepen in de kunst. Voor een aantal toeristische activiteiten zullen we geen cijfers hebben, omdat deze activiteiten in een veel grotere beroepengroep wordt opgenomen in de RSVZ-cijfers.

Voor verdere details over verdeling in categorieën, tewerkstelling naar statuut en geslacht: <https://toerismevlaanderen.be/nl/cijfers/onderzoek/economie-toerisme>

Resultaat:

TABEL 63: TSA-tabel 7: De totale tewerkstelling van loontrekkenden en zelfstandigen en helpers in de toeristische bedrijfstakken in het Brusselse Gewest, in arbeidsplaatsen, 2024

AANTAL LOONTREKKENDE ARBEIDSPLAATSEN		AANTAL JOBS ALS ZELFSTANDIGE		TOTAAL
Accommodatie	5.519			
Accommodatie mbt tweede verblijven (in de kustgemeenten)	0			
Voeding en drankverstrekkers	19.433	Horeca	7.922	
Personenvervoer	22.542			
Reisbureaus, reisorganisatoren, reserveringsbureaus ed.	1.374			
Diensten voor cultuur	5.943	Vrije beroepen in de kunst	3.674	
Diensten voor sport- en recreatie	3.475	Foorkramers en vermakelijkheden	1.136	
Kleinhandel van landspecifieke, karakteristieke toerismegoederen: Sport- en kampeerartikelen, souvenirs en ambachtelijke producten	893			
Niet toerisme karakteristieke bedrijven: Organisatie congressen en beurzen	1095			
TOTAAL TOERISTISCHE BEDRIJFSTAKKEN	60.274		12.732	230.821
Aandeel toeristische bedrijfstakken in totale tewerkstelling	9,3		10,1	9,4

BRON: Toerisme Vlaanderen 2024 o.b.v. RSZ, RSVZ, bewerking VSA

DEEL III: Evolutie van de belangrijkste cijfers en indicatoren uit de
TSA 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2022 en 2024

Wat: Evolutie van de totalen uit de verschillende TSA-tabellen doorheen de tijd: TSA 2008, 2010, 2012, 2014, 2016, 2018, 2022 en 2024. Dit zowel voor de TSA Vlaams Gewest als de TSA Brussels Hoofdstedelijke Gewest. Er wordt ook kort aangegeven wat de belangrijkste oorzaken of verklaringen voor de verschillen tussen de laatste twee metingen. Verklaringen voor naar verschillen met eerdere TSA's zijn te vinden het rapport over de TSA 2018. Zoals eerder gezegd was er omwille van de covid_19-crisis geen berekening van de TSA voor 2020.

Bronnen: Alle vroegere TSA's voor het VG en BHG:

De Maesschalck, P., Weekers, K. (2014). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: TSA 2012 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke gewest). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering:

<http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/2014-07-04-TSA2012.pdf>

De Maesschalck, P., Weekers, K. (2016). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: TSA 2014 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke gewest). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering:

<http://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/2016-02-22-svr-stats-2016-03-tsa2014-tekst.pdf>

Weekers, K. (2012). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: eerste proeve van toepassing van methode van satellietrekeningen, in: *SVR - Methoden en technieken*, 2012 (2). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Weekers, K. (2013a). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen. TSA 2010 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest), in: *SVR - Methoden en technieken*, 2013 (1). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Weekers, K. (2013b). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen. Tewerkstelling in de sector Toerisme in het Vlaamse en Brusselse Hoofdstedelijke Gewest in 2008 en 2010, in: *SVR - Methoden en technieken*, 2013 (2). Brussel: Studiedienst van de Vlaamse Regering.

Weekers, K. en De Maesschalck, P. (2018). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen: TSA 2016 voor het Vlaamse Gewest (incl. schatting voor het Brusselse Hoofdstedelijke gewest). Brussel: Statistiek Vlaanderen.

<https://www.statistiekvlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/tsa2016-eindrapport.pdf>

Weekers, K. en De Maesschalck, P. (2020). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen. Resultaten van de Vlaamse en Brusselse satellietrekening toerisme 2018. Rapport Statistiek Vlaanderen 2020/1. Brussel: Statistiek Vlaanderen.

<https://www.vlaanderen.be/publicaties/de-economische-betekenis-van-toerisme-in-vlaanderen>

Weekers, K. (2024). De economische betekenis van toerisme in Vlaanderen in 2022. Satellietrekening toerisme voor het Vlaamse Gewest en schatting voor het Brusselse Gewest. Rapport Statistiek Vlaanderen 2024/1. Brussel: Statistiek Vlaanderen.
<https://www.vlaanderen.be/publicaties/de-economische-betekenis-van-toerisme-in-vlaanderen>

Methode: Vergelijking van de cijfers, waarbij bedragen steeds werden omgezet naar prijzen 2024 op basis van het jaargemiddelde van de index der consumptieprijzen.

De gekartelde lijnen geven aan waar voorzichtigheid geboden is met het vergelijken van de cijfers over de jaren heen. De rode lijn geeft aan dat er een andere RIOT werd gebruikt voor de bepaling van het aanbod in de toeristische sector. De paarse lijn geeft een meer gedetailleerde manier van berekenen van het intermediair gebruik.

Resultaat:

1. Toeristische bestedingen in TSA-Tabellen 1, 2 en 4 (absolute cijfers in miljard euro en prijzen 2024)

		Jaartal TSA (cijfers in miljard euro en prijzen 2024)								Verschillen tussen TSA 2022 en TSA 2024
		2008	2010	2012	2014	2016	2018	2022	2024	
TSA-Tabel 1: Inkomend toerisme										
	VG	4,38	4,01	4,38	4,80	5,02	5,37	5,85	5,88	Geen grote verschillen in gebruikte bronnen of methode
TSA-Tabel 2: Intern toerisme										
	VG	7,60	8,53	9,42	8,42	8,19	8,83	10,78	10,70	Geen grote verschillen in gebruikte bronnen of methode
TSA-Tabel 4: Totale bestedingen										
	VG	16,50	17,55	17,00	17,71	18,01	18,72	19,52	19,00	Enkel wijzigingen bij de subsidies aan NMBS: nieuwe ratio en niet langer infrabel. Verder geen grote verschillen in gebruikte bronnen of methode
	BHG	3,96	4,39	4,45	4,50	3,78	4,38	4,80	4,53	

2. Economische indicatoren uit TSA-Tabellen 5 en 6 (absolute cijfers in miljard euro en prijzen 2024)

2.1. TSA-Tabel 5: GVATI: Toegevoegde waarde van de toeristische bedrijfstakken

	2008		2010		2012		2014		2016		2018		2022		2024		Verschillen tussen TSA 2022 en TSA 2024
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	
VG	13,7	5,2%	12,7	4,8%	12,7	4,8%	11,0	4,3%	11,0	4,3%	11,0	4,3%	13,1	4,5%	13,1	4,5%	Geen aanpassingen aan de methode of de bron, steeds RIOT 2015 gebruikt. Rode lijn geeft aan wanneer nieuwe RIOT werd gebruikt. Tussen TSA 2012 en 2014 waren de verschillen groot, tussen TSA 2018 en 2022 eerder klein.
BHG	4,6	5,5%	4,7	5,6%	4,7	5,6%	4,5	5,3%	4,5	5,3%	4,5	5,3%	5,2	5,5%	5,2	5,5%	
VG+ BHG	18,3	5,3%	17,4	5,0%	17,4	5,0%	15,5	4,5%	15,5	4,5%	15,5	4,5%	18,3	4,8%	18,3	4,8%	

2.2. TSA-Tabel 6: TDGVA: Directe bruto toegevoegde waarde van toerisme

	2008		2010		2012		2014		2016		2018		2022		2024		Verschillen tussen TSA 2022 en TSA 2024
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	
VG	6,0	2,3%	6,2	2,4%	6,1	2,3%	6,4	2,5%	6,4	2,5%	6,7	2,6%	7,8	2,7%	6,5	2,3%	Vanaf de TSA 2024 voor Vlaanderen (en TSA 2022 voor België) wordt gewerkt met en meer gedetailleerde meting van het toerisme-aandeel van het intermediair verbruik, wat resulteert in een iets hogere waarde voor het toeristisch aandeel van het intermediair verbruik in de totale toeristische sector en dus een iets lagere waarde voor de toegevoegde waarde. Indien de oude methode werd gebruikt lagen de aandelen in 2024 iets hoger (2,6% in VG; 2,2% in BHG en 2,5% voor de som van de gewesten). Het toepassen van de nieuwe methode op de cijfers van 2022 levert lagere aandelen op in 2022: 2,3% in VG, 2,4% in BHG en 2,3% in beide gewesten samen.
													2022 met methode 2024				
													6,8	2,3%			
BHG	2,0	2,4%	3,6	4,3%	3,5	4,2%	2,3	2,7%	2,1	2,4%	2,2	2,5%	2,3	2,5%	2,0	2,1%	
													2,3	2,4%			
VG+ BHG	8,0	2,3%	9,8	2,8%	9,6	2,8%	8,7	2,5%	8,5	2,5%	8,9	2,6%	10,1	2,6%	8,5	2,2%	
													9,0	2,3%			

3. Indicatoren met betrekking tot tewerkstelling uit TSA-Tabel 7: aantal jobs in de toeristische sector

	2008		2010		2012		2014		2016		2018		2022		2024		Verschillen tussen TSA 20202 en TSA 2024
	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	Abs	%	
VG																	
Loontrekkend	126.000	5,8%	131.000	6,0%	128.000	5,8%	129.127	5,9%	132.975	5,5%	139.985	6,0%	146.462	5,9%	153.054	6,1%	Geen grote verschillen in gebruikte bronnen of methode
Zelfstanding	30.000	5,2%	45.000	7,6%	47.496*	7,8%	50.539*	8,1%	52.867*	8,1%	54.810*	8,0%	81.811*	10,5%	77.767*	9,6%	
Jobstudent	1.776	10,8%	2.246	13,5%	2.768	13,2%	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	
Totaal		5,7%		6,4%		6,3%		6,3%		6,0%		6,4%		7,0%		7,0%	
BHG																	
Loontrekkend	54.000	8,7%	51.000	8,2%	51.300	8,3%	54.218	8,8%	57.867	8,6%	58.104	9,3%	60.392	8,9%	60.274	9,3%	Geen grote verschillen in gebruikte bronnen of methode
Zelfstanding	2.900	3,4%	5.700	7,4%	5.917*	6,3%	6.423*	6,5%	7.005*	6,7%	7.205*	6,5%	12.662*	10,3%	12.732*	10,0%	
Jobstudent	225	11,8%	222	11,6%	268	11,5%	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	
Totaal		8,1%		8,1%		8,1%		8,5%		8,3%		8,9%		9,1%		9,4%	
VG+ BHG																	
Loontrekkend	180.000	6,4%	182.000	6,5%	179.000	6,3%	183.345	6,5%	190.842	6,1%	198.089	6,7%	206.854	6,6%	213.328	6,7%	Geen grote verschillen in gebruikte bronnen of methode
Zelfstanding	33.000	5,0%	51.000	7,5%	53.413*	7,6%	56.962*	7,9%	59.872*	7,9%	62.015*	7,8%	94.473*	10,5%	90.499*	9,7%	
Jobstudent	2.000	10,9%	2.500	13,3%	3.036	13,1%	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	nb	
Totaal		6,2%		6,7%		6,6%		6,8%		6,5%		6,9%		7,4%		7,4%	

*Inclusief bestuurders